

EN HAYIRLI
AZIK

Haziran 2025
Sayı 54

Takva

ZİLHİCCE 1446

RAHMAN'IN Kulları 2

Bilal Özbuğday

Sünnet Olmadan Ümmet Olmaz
Burak Gültepe

16

Kur'an Perspektifinden
Hak - Batıl Ayrımı
Ayşe Ebrar

11

Zamanın Zekâtı; İlim
Ümmü Fırdevs

27

A'la Suresinden Hayat Dersleri
Salih Bağırçan

سُورَةُ الْأَعْلَى

23

الدِّينُ النَّصِيحَةُ
Nasihatımız Var

Namazın Değerini Bilelim
Muhammed Rifat

31

Giyilebilir Teknolojiler
Burak Eryılmaz

36

Ayn
Kitabı

Peki Biz Onların Neresindeyiz?
Abdulmelik b. Muhammed el-Kasim

Biz
Biz Onların
Neresindeyiz?

43

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e (sav) olsun.

Rahman'ın kullarının vasıfları nelerdir? Onlar için karar mercii kimdir ve sınırlarını kim belirlemektedir? Geçen sayımızda Rahman'ın kullarının vasıflarından bahsetmiştik. Bu ayki sayımızda da bu konuya değindik...

Kuran'ı Kerim biz Müslümanlar için bir yol göstericidir. Biz Müslümanlar doğruyu ve yanlışı Rabbimiz'in kelamı olan Kuran'ı Kerim'den ve Rasulümüzün sünnetinden öğreniriz. Bu kapsamda Kuran'a göre Hak ve Batıl ayrımı nasıldır? Bu ölçüyü nasıl belirlememiz gerekir... Bu ay bu konuyu ele aldık ...

Allah azze ve celle bize Kuran'ı Kerimin bir çok ayetinde Rasulünün yoluna uymayı emretmiştir. "Sünnet olmadan Ümmet olmaz." başlığı altında bu ay Peygamberimiz (sav)'in sünnetine uymamızın ne kadar gerekli olduğundan bahsettik...

Dergimizin içerisindeki, kıymetli yazarlarımızın, özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız ümidiyle...

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editor

Rahman'ın Kulları 2

Bilal Özbuğday

Geçen sayıdaki yazımızda Rahmanın kullarının vasıflarını izah etmeye çalışmıştık. Bu yazımızda da kaldığımız yerden Rahmanın kullarının vasıflarını yazmaya devam edeceğiz inşallah.

Allah azze ve celle Furkan suresindeki bu ayetlerde müminlerin taşıması gereken vasıfları anlattığı gibi aynı zamanda üzerlerinde bulundurmamaları gereken vasıfları da zikretmektedir. Her zaman sadece olumlu olan hususları değil, olumsuz olan hususları da zikretmek gerekir. Çünkü yapılması gerekenler kadar yapılmaması gerekenler de önemlidir.

Örneğin Rabbimiz Kehf suresi 110. ayetinde şöyle buyurmaktadır;

فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

"Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa yararlı bir iş yapsın ve Rabbine ibadette kimseyi ortak koşmasın."

Başka bir ayette ise

"Onlar bana kulluk eder ve bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Artık bundan sonra kimler inkâr ederse, işte onlar fasıkların ta kendileridir."¹

Bu ayetlerde salih amel yapmayı, kendisine ibadet etmeyi emrettiği gibi kendisine hiçbir şeyi ortak koşmamayı da emretmiştir. Yani namaz kılmak gerekir ama aynı zamanda yalan da söylememek gerekir. Oruç tutmak gerekir ama gıybet de etmemek gerekir. Zekâtı vermek gerektiği gibi zulmetmemek de gerekir. Çünkü kulluk bir bütündür.

İşte Furkan suresindeki ayetlerde Rabbimiz Müslümanlar için müspet vasıfları zikrettiği gibi menfi vasıfları da zikretmektedir.

Allah'tan Gayrısına Yönelmemek

Dolayısıyla bu minvalde Rahmanın kullarının vasıflarından biri de Allah'ın dışında hiçbir şeye dua etmemeleridir. O'ndan başkasına yönelmemeleridir.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا

"Onlar, Allah ile beraber başka bir ilâha kulluk etmeyen, haksız yere, Allah'ın haram kıldığı cana kıymayan ve zina etmeyen kimselerdir. Kim bunları yaparsa ağır azaba uğrar."

Rahmanın kulları Allah'tan başkasına dua etmezler, bel bağlamazlar. İlah insanın hayatını şekillendiren, karışan, müdahale eden, insanın sevdiği her şeydir. Kendisine yönelinen manasındadır. Bir Müslüman bir tevhit ehli için bu durum olmaz zannetmeyelim. İnsan eşini, çocuğunu, malını mülkünü ilah edinebilir. Allah'ın da bahsettiği gibi hatta nefsini bile ilah edinebilir.

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهُهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا

"Kendi nefsinin arzusunu kendisine ilâh edineni gördün mü? Ona sen mi vekil olacaksın?"²

Rahmanın kulları Allah'tan başkasına dua etmezler. Başka ilaha yönelmezler. Onların hayatlarında Allah gibi sevdikleri başka ilahlar yoktur.

Haksız Yere Öldürmek

Rahmanın kulları başka insanların canlarına kastetmezler. Çünkü o kullar yaşatmaya yönelik davranırlar. Yaptıkları, üstlendikleri bir görev olan davet de aslında insanları manevi yönden diriltmeye yönelik bir harekettir. Haksız yere insan canına kastetmek büyük günahlardandır.

¹ (24/Nur 55)

² (25/ Furkan 43)

Peki, haklı yere insan öldürmek nasıl olur?

Haklı yere insan öldürmek, şeriatın belirlemiş olduğu bir hukuk gereği ölümü hak eden bir insana o haddin uygulanması ise cinayet işlemek değildir, haddi aşmak değildir. İşte bunun gibi hususlar hariç o kullar insanların canlarına kıymazlar.

Allah'ın Rasulü (sav) şöyle buyurmaktadır;

"Müslüman bir kimsenin kanı şu üç durumda helal olur. Zina eden evli kimse, nefse karşılık nefsi ve İslâm toplumundan ayrılarak (riddet ile) dinini terk edeni öldürmek."

Bu hususlara ek olarak Allah yolunda cihadı ve yol kesicilik gibi suçlara verilen cezaları da saymak gerekir. Savaş esnasında kâfirler ile savaşmak ve onları öldürmekte haksız yere insan canına kıymak değildir. Bizzat bu husus ayetlerde ve hadislerde geçmektedir.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

"Baskı ve şiddet kalmayınca ve din tamamen Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın. Eğer (küfürden) vazgeçerlerse, şüphesiz ki Allah onların yaptıklarını hakkıyla görendir."³

Yol kesicilik ve haydutluk diyebileceğimiz suçun cezası da ölümdür. Bu suçtan dolayı öldürülen kimse de hukuki yani haklı bir şekilde öldürülmüştür.

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ جِزَاءُ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"Allah'a ve Resulüne savaş açanların ve yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya çalışanların cezası; ancak öldürülmeleri yahut asılmaları veya ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi yahut o yerden sürülmeleridir. Bu cezalar onlar için dünyadaki bir rezilliktir. Ahirette de onlara büyük bir azap vardır."⁴

Zina Etmemek

Allah azze ve celle zinaya yaklaşmayı emretmektedir. Zina yapmamak ile birlikte zinaya yaklaştıran şeylere dikkat edilmelidir. Yaklaşılan şeye düşmek kolay olur. Zinaya götüren yolların tamamı şu anda açıktır.

وَلَا تَقْرُبُوا الزِّنَى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا

"Zinaya yaklaşmayın. Çünkü o, son derece çirkin bir iştir ve çok kötü bir yoldur."⁵

Müslüman camia zinadan belki uzak durabiliyordur. Ancak önümüze çıkan videolardan, reklamlardan ya da benzeri hususlardan gözleri ve kulakları korumak ise pek mümkün olmamaktadır. Zinadan sakınmak noktasında bu hususa dikkat edilmelidir.

Şu an yaygın şekilde görülen bir başka zina çeşidi de sanal flört diye isimlendirebileceğimiz iki karşı cinsin sosyal medya ya da mesajlaşma uygulamaları üzerinden birbirleri ile konuşmaları ve samimi olmalarıdır. Bu da caiz olmayan ve zinanın çeşidi diye zikredebileceğimiz hususlardandır.

Bu üç hususu bir başka hadiste de yine Rasulullah (sav) zikretmektedir. Bakıldığında ayetteki üç hususa benzer hatta aynısı diyebileceğimiz hususları zikretmiştir. Bu durum bu üç konunun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

³ (8/ Enfal 39)

⁴ (5/Maide 33)

⁵ (17/ İsra32)

Abdullah bin Mes'ud (ranh)'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir;

"Allah indinde en büyük günah hangisidir diye sordum?"

"Seni yaratmış olduğu halde Allah'a şirk (ortak) koşmandır." diye buyurdu.

Ben de "Şüphesiz bu çok büyüktür" dedim. Bundan sonra hangisidir? dedim.

"Seninle beraber yemek yiyeceğinden korkarak evladını öldürmendir" dedi. "Ondan sonra nedir?" dedim.

"Ondan sonra komşunun hanımı ile zina etmendir" diye buyurdu.⁶

Zina etmek ile haksız yere öldürmek arasında da bir bağ vardır. Çünkü insanlar zina gibi bir günaha bulaştıklarında bundan kaynaklı olarak bir çocuğun doğması, buradan bir neslin gelmesi muhtemeldir. Bundan korkarak insanların anne karınlarındaki çocuklara kıymaları haksız yere onu öldürmeleri söz konusu olabilir.

Başka bir bağlantı ise haksız yere adam öldürmek, nesli yok etmek anlamına geleceği gibi zina ederek nikâhsız bir toplum oluşturmakta nesli yok etmek anlamına gelecektir. Dolayısıyla her iki husus nesli yok etmek anlamında ortaklırlar.

Zur Ve Lağv İle Meşgul Olmamak

Rahmanın kulları yalan söylemez, yalana da şahitlik etmezler. Yalan, yaşanan ve meydana gelenin aksini söylemek veya yapmaktır. Vakiaya ters ve muhalif söze yalan denir.

Rahmanın kulları yalana, boş şeylere, batıl şeylere şahitlik etmezler yani böylesi ortamlarda bulunmazlar. Bu şekilde genel bir mana verilmesinin sebebi (الزُّور) kelimesi yalan, boş ve batıl şeyler anlamına gelmektedir. Sadece yalan demek değildir. Çünkü Arapçada yalan kelimesi (الكذب) kelimesi ile ifade edilmektedir. ,

Yalana şahitlik iki şekilde de anlaşılabilir. Bir mahkeme vs gibi durumlarda kendisindedir. şahitlik edilmesi istenildiğinde Rahmanın kulları bildiklerini söyler, yalana şahitlik etmezler. İkincisi ise yalan, sahtekârlık, hile ve kötülüğe seyirci kalma niyeti taşımazlar.

(الزُّور) kelimesinin, müzik için kullanıldığını söyleyenler de olmuştur. Öylesi bir durumda ise eğlence ortamlarına, çalgı çenginin olduğu, Allah'ın sınırlarının aşıldığı ortamlarda bulunmazlar, ona şahitlik etmezler anlamına gelmektedir.

Yani Rahmanın kulları yalancı şahitlik etmezler, günahın olduğu ortamlarda bulunmazlar. Bugün yaşadığımız toplum içerisinde her bir mecliste ve her anda günahın ortamında bulunmak ile karşı karşıyayız. Gıybet edilen bir Müslüman meclisinden kurtulsan, birbirlerine küfürler saydıran bir müşrik toplum meclisine denk gelebilirsin, oradan kurtulsan müzikli bir dolmuş, otobüs ortamına denk gelebilirsin. Orada kurtulsan parklarda, bahçelerde birbirleri ile flörtleşen gençlere denk gelebilirsin. Dolayısıyla yaşadığımız toplum içerisinde her an bir günah ortamına kendimizi şahitlik ederken bulabiliriz. Bundan ise rahmanın kulları sakınırlar.

Peki, yapılması gereken nedir? Böylesi ortamlarda kesin bunun olacağını bilen kulların buralardan sakınması gerekir. Bilmeden gidip de şahit olacak olursa buna müdahale etmesi gerekir. Müdahalesi söz konusu değil ise o ortamda bulunmaması, ona şahitlik etmemesi gerekir.

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا

"Onlar, zûra (yalana, batıl ve boş şeylere) şahitlik etmeyen, faydasız boş bir şeyle karşılaştıkları zaman, vakar ve hoşgörü ile geçip gidenlerdir."⁷

Rahmanın kulları lağv ile de uğraşmazlar. Lağva denk gelirler ise vakar ile geçip giderler, onunla ilgilenmezler.

⁶ (Muttefekun Aleyh)

⁷ (25/Furkan 72)

Lağv nedir? Lağv; boş, faydasız, anlamsız, lüzumsuz dünya ve ahirete yaramayan şeylerdir.

Allah azze ve celle sadece bu ayetlerde değil müminlerin böylesi bir özelliğinin olduğunu başka ayetlerde de ifade etmektedir. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ

"Onlar ki, faydasız işlerden ve boş sözlerden yüz çevirirler."⁸

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ

"Boş sözü işittikleri vakit ondan yüz çevirirler ve" Bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz de size. Selâm olsun size (bizden size zarar gelmez). Biz cahilleri istemeyiz" derler."⁹

Bu özellik Müslümanların boş şeyler ile meşgul olmamalarını ifade ettiği gibi aynı zamanda onların ciddi oldukları ve ciddi şeyler ile meşgul olduklarını da ifade etmektedir. Çünkü her Müslümanın başta ahiret gibi temel bir sorumluluğu vardır. Boş şeyler ile meşgul olan kimseler ise bu sorumluluklarını unutan kimselerdir.

Ayrıca dava adamlarını düşünecek olursak yani kulluğunu bir adım ileriye taşıyıp bir davaya kendini nispet eden bir kulun ise boş şeylerden çok daha fazla uzak durması gerekmektedir.

Özellikle ne dünyaya ne ahirete fayda vermeyen videoları izlemek, bunlar ile ilgilenmek, arkadaş meclislerinde saatlerce boş ve anlamsız konuşmalar yapmak, bilgisayar ve telefon oyunları ile geceler geçirmeyi bunlara örnek olarak verebiliriz.

Şüphesiz ki Rahmanın kullarının bir davaları vardır. Sıradan insanlar gibi davranamazlar ki! Böylesine vazife ve sorumlulukları olan bir kul boş şeyler ile nasıl vakit geçirsün? Kendisiyle, ailesiyle, ümmetiyle, dava arkadaşlarıyla, akrabalarıyla ilgilenmesi gerekirken nasıl bunlara vakit bulsun ki!

Rahmanın kulları, boş işlerle uğraşan kimselere, böylesi ortamlara denk gelebilir. İşte o zaman, onları oldukları hal üzere onları terk etmesi, onlardan bir fert haline dönüşmemesi gerekir.

Yani bir meclisten kalktıktan sonra ne dünyamıza ne ahiretimize fayda olacak bir şey elde edememiş isek işte bu lağvdir. İnsan sürekli ahiretten ve onunla alakalı konulardan bahsedemeyebilir. Dünyalık hususlardan da konuşabilir, bahsedebilir. Bir meclisin ya da bir iş ile ilgilenmenin neticesinde dünyalık bir bilgi ya da fayda hâsıl olabilir. Ancak lağv, neticesinde hiçbir şeyin elde edilmediği işler ve ortamlardır. Yapıldığında da, yapılmadığında da günahın ve sevabın olmadığı şeylerdir.

Lağv bu anlamda haram değildir. Gıybet, dedikodu, yalan gibi bizzat haram olan şeylerden değildir. Ancak haram olmasına rağmen cennete vesile olmayan şeylerdir. Sadece kafa dağıtmak, vakit geçirmek için yapılan işlerdir.

Kibirlenmemek

وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا

"Onlar, kendilerine Rablerinin ayetleri hatırlatıldığı zaman, onlara kör ve sağır kesilmezler."¹⁰

⁸ (23/ Müminun 3)

⁹ (28/ Kasas 55)

¹⁰ (25/Furkan 73)

Rahmanın kulları vahye ilgisiz değildirler. Allah'ın ayetleri kendilerine hatırlatıldığında kendilerine hemen çekidüzen verirler. Duymamış gibi, görmemiş gibi öncesinden farksız yaşamazlar. İnsan olmanın gereği ile onlar unutabilirler. Hata edebilirler ancak hatırlatıldığı anda onlar için durum eskisi gibi değildir.

Başlıkta vasıf olarak kibirlenmemek olarak zikrettik. Çünkü hakka karşı ilgisizlik bir kibirdir, büyülenmedir.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ

"Ona "Allah'tan kork" denildiği zaman, gururu onu daha da günaha sürükler. Artık böylesinin hakkından cehennem gelir. O ne kötü yataktır!"¹¹

Bu ayette insanı günaha sürükleyen taşıdığı gurur ve kibir sebebiyle nasihat almaması ve halini ıslah etmemesi durumudur. İşte rahmanın kulları duyarsız, nasihate kapalı, kibirli kullar değildir.

Abdullah İbni Mes'ud (ranh)'tan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Kalbinde zerre kadar kibir olan kimse cennete giremez."

Sahabeden birisi; "İnsan elbise ve ayakkabısının güzel olmasını arzu eder, deyince şunları söyledi; "Allah güzeldir, güzeli sever. **Kibir ise hakkı kabul etmemek ve insanları küçümsemektir.**"¹²

İşte Rahmanın kulları kendilerine ayetler ile hatırlatma yapıldığında göz ve kulakları açarak kendilerini ona verirler. Dış görünüşlerinden çok dinliyormuş gibi yapıp gereğini yapmayan sağırlar gibi değildirler. Sanki çok şaşırmış gibi "Subhanallah", "Allahuekber" gibi lafızlar kullanıp görmemiş gibi davranmazlar. Kendilerine nasihat geldiğinde kibirlenmezler, onunla ilgilenirler.

"Allah'tan kork!" denildiğinde kendilerinde bir rahatsızlık hissedip suçu başkasında bulmaya çalışmazlar. Kendilerinin hatalarını bulmaya ve düzeltmeye çalışırlar. Nasihatlere, ayetlere karşı duyarsız kesilmezler. Çünkü sorunu sürekli başkasında aramak ya da her ayeti okuduğunda ya da dinlediğinde o ayetin hep başkaları ile ilgili olduğunu zannetmek de bir nevi kör ve sağır kesilmektir.

Bu bağlamda aslında Kuran'ı anlamak için iki şeyin gerekliliğine vurgu yapabiliriz.

1) İlmî şart; Yani Kuran'ı okumak ve doğru anlamak. Bunun için gerekli hususları yerine getirmek.

2) Kalbî şart; Yani insanın Kuran'ın önünde kendisini vahye bırakarak ondan gelen emirler ve yasakları kendisine iniyor-muş gibi okuyarak değişime hazır olmak.

Dertlenmek

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

"Onlar, "Ey Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl ve bizi Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle" diyenlerdir."¹³

Bu ayette Rahmanın kullarının birden fazla vasfını anlamamız mümkündür. Onlar dua eden kullardır. Sadece kendilerini düşünen değil, nesillerini de düşünen kullardır. Ümmetlerini dert edinen kullardır.

Rahmanın kulları kendi çocuklarını düşünür ve onların inşası için dertlenirler, ellerinden geleni yapmaya çalışırlar. Burada bahsi geçen şey sadece sözlü bir dua değildir. "Allah'ım bizim için çocuklarımızı göz aydınlığı kıl." demek değildir. Bunun için de sebepleri yerine getirmektir.

¹¹ (2/ Bakara 206)

¹² (Müslim)

¹³ (25/Furkan 74)

Ayetin sonundaki muttakiler için önder olunması duası ise bu kulların dertlerinin Müslümanlar olduğunun göstergesidir. "Ben kurtulayım da ne olursa olsun kim ne yaparsa yapsın" anlayışında olmadıklarını aksine hem çocukları, nesilleri hem de Müslümanlar için dertlendiklerini ifade etmektedir.

Allah azze ve celle bu ayetlerden sonra ise bu kullara verilecek olan mükâfatlardan bahsetmektedir.

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا

"İşte onlar, sabretmelerine karşılık cennetin yüksek makamlarıyla mükâfatlandırılacaklar ve orada esenlik dileği ve selâmla karşılanacaklardır."¹⁴

Rabbim bizi bu kullarından eylesin. Amin...

¹⁴ (25/Furkan 75)

Kur'an Perspektifinden Hak - Batıl Ayrımı

Ayşe Ebrar

Haziran 2025
54. Sayı

takvadergisi.org

"Gökten su indirdi. Vadiler kendi miktarınca sel oldu. Sel de suyun üstüne vuran köpüğü yüklendi. Bir ziynet ya da faydalanılacak eşya yapmak için üzerine ateş yakıp erittiklerinde de böyle bir köpük oluşur. Allah, hak ile batıla böyle örnek verir işte. (Batıl) köpük (misali) atılır gider. İnsanlara yarar sağlayacak olan (hak) ise yeryüzünde kalır. İşte Allah, örnekleri böyle verir."¹

Kur'an, hakikati sadece kavramlarla değil; hayatın içinden, gözle görülen, akılla kavranan misallerle öğretir. Rabbimiz, hak ile bâtil arasındaki farkı bizlere sadece soyut ifadelerle değil, doğrudan gözlemleyebileceğimiz tabiat olaylarıyla gösterir. Çünkü insan, çoğu zaman gördüğüyle düşünür, yaşadığıyla anlar. Bu yüzden Kur'an, bazen bir yağmur damlasında, bazen köpükle taşan bir selde, bazen de ateşte eritilen bir madenin üzerindeki cüruflarda hakikatin izlerini gösterir. İşte Ra'd suresinde anlatılan bu ayet de hak ile bâtilin nasıl ayırt edileceğine dair canlı, etkileyici ve evrensel bir örnek sunuyor.

Bu ayette, hak ve bâtil için iki misal anlatılmaktadır. Olayları biraz daha net anlayalım diye Rabbimiz bize yakın çevremizden, yeryüzünden, bildiğimiz, tanıdığımız, her an müşahade ettiğimiz sosyal hayatımızdan örnek veriyor. Vadilerden akan sel suları üzerinde köpükler oluşuyor. Bir süre sonra oluşan bu köpükler yok olup gidiyor da sonunda insanlar için faydalı olan su kalıyor.

Bu benzetmede kullanılan yağmur ve sel mecazları yalnızca doğaya dair birer gözlem değildir; aynı zamanda ilahî mesajı anlamamız için derin bir sembolizmi de taşır. Yağmurun gökten inmesi gibi, vahiy de Yüce Rabbin katından inmiştir. Her ikisi de rahmettir. Her ikisi de meleklerin eliyle inmiştir. Vahiy, vahiy meleği vasıtasıyla gelmiştir; yağışlar, görevli meleklerin eliyle iner.

Bu benzetmeyi daha da açmak gerekirse Kur'an yağmura benzetilmiştir, kalpler de vadilere. Kalbin taşıdığı hakikat veya bâtil, tıpkı vadinin aldığı yağmurla ne hâle geldiği gibi ortaya çıkar. Ayrıca hidayet sele benzetilmiştir; köpük ise bâtila. Kalpler heva ve arzularınca ne kadar büyük bir bâtila müsaitse, onu o kadar çok yüklenir. Sel her çer çöpü topladığı gibi, heva ve arzular da her türlü bâtilı ve fıskı yüklenir.

Ve nihayet, bu benzetmenin asıl mesajı burada netleşir: Nasıl ki köpüğün bir ağırlığı yoksa bâtilin da hiçbir sevap veya değer ağırlığı söz konusu değildir. Köpük yok olup giderken, insanlara faydalı olan saf su ve madenin öz cevheri geride kalır. Buna benzer şekilde, dünya hayatında nasıl ki saf sudan insanlar istifade ederlerse; iman, marifet ve sağlam kabuller de sahibine âhirette gerçek anlamda yarar sağlayacaktır.

Bu hakikatin daha da anlaşılır olması için ayetin sunduğu manzara biraz daha detaylandırılır. Su gökten iner ve derelerde akar. Yolunda birikmiş çerçöpleri önüne katıp götürür. Böylece suyun üzerinde bir köpük tabakası oluşur. Zaman zaman bu köpük suyun üzerini tamamen kapatır. Yumuşak, beyaz ve kabarık bir köpüktür bu. Ne var ki, aslında çerçöpten oluşmaktadır. Ama bu köpüğün altında su, sessiz sedasız akıp gitmektedir. İşte o su, hakikatin ve hayatın kendisidir: iyilik ve diriliş kaynağı...

Aynı şekilde, hayat sahnesindeki hak ile batılın durumu da tıpkı bunun gibidir. Batıl zaman zaman her tarafı kaplar, üstün görünür, kabardıkça kabarabilir. Gelişip her yanı sarabilir. Ama neticede köpükten ya da tortudan başka bir şey değildir. Kalıcı değildir, bir ağırlığı yoktur. Çok geçmeden bir gerçekliği olmadığı ortaya çıkacaktır. Oysa hak, hep sessiz ve sakin. Hatta kimi zaman bazıları, hakkın geri çekildiğini,

¹ (13/Ra'd 17)

bozulduğunu, kaybolduğunu zannedebilir. Oysa hak, tıpkı su gibi, insanların yararına olan bir cevherdir; sessizce ama sürekli akarak varlığını sürdürür. Zira Allah (cc), kulları gerçekten kendisine yönelip O'nun istediği gibi bir hayat yaşadıkları vakit, bâtılı giderir ve hakkı hâkim kılar. Hak, er ya da geç galip gelir. Çünkü bâtılın egemenliği, köpüğün yüzeyde kalmasına benzer; geçicidir, istikrarsızdır.

Allah (cc) birçok ayet-i kerimesiyle hakkın üstünlüğünü, daima galip geleceğini, bâtılın ise yok olmaya mahkûm olduğunu bildirmiştir. Nitekim şöyle buyurur: **"De ki: Hak geldi. Batıl zail oldu. Şüphesiz ki batıl, yok olmaya mahkûmdur."**²

Çünkü hakkın yardımcısı Allah'tır. Allah'ın yardımına mazhar olanlar ise elbette üstün gelecektir. **"Şayet Allah size yardım ederse sizi yenecek hiç kimse yoktur."**³

İşte bütün bu benzetmeler ışığında ayeti şöyle okuyabiliriz: Allah gökten –ilahi kaynaktan– suyu, yani vahyi indirir. Her vadi, yani her toplum, kendi kapasitesince bir sel oluşturur. Bu sel, zamanla içinde çerçöp –geleneksel birikim– ve köpük –hurafe– yüklenir. Ziyet ya da kullanım eşyası çıkartmak için ateşte erittiğiniz madenlerde de benzer şekilde bir cüruf meydana gelir. Fakat eğer gerekli enerji ve emeği harcarsanız, bu cürufu ayırıp atabilir; değersiz ve asılsız olanı geride bırakıp madenin özünü –yani hakikati– elde edebilirsiniz.

Bu itibarla, kendilerine hakkı tanıma ve ona tâbi olma nimeti bahşedilenler, bu nimetin kıymetini bilmeli; onu kaybetmek ve daha da ziyadeleştirmek için gayret göstermelidirler. Ne mutlu hakkın safında yer alanlara, onu yaşayan ve yaşatmak için çabalayanlara...

Dünya ve İçindekilerin Geçiciliği

Kur'an, gökten indirilen su örneğiyle dünya hayatının geçiciliğini ve insana ibret olacak yönlerini çarpıcı şekilde gözler önüne serer. Allah (cc) gökten bir su indirir; bu su yeryüzünde akarsulara, kaynaklara dönüşür. Ardından çeşit çeşit ekinler, meyveler ve bitkiler boy verir. İnsan bu manzarayı hayranlıkla izler. Fakat zamanla o canlılık söner, bitkiler sararır, kurur, sonunda toz toprak içinde kaybolur gider. İşte dünya hayatı da tıpkı böyle bir döngüye sahiptir: Doğar, büyür, güzelleşir, fakat sonunda yok olmaya mahkûmdur.

"Görmez misin ki, Allah gökten bir su indiriyor da onu yerdeki bir takım kaynaklara akıtıp depoluyor. Sonra onunla rengârenk, çeşit çeşit ekinler çıkarıyor. Ardınlar o ekinler kuruyor da, sen onu solmuş sararmış vaziyette görüyorsun. Sonra da onu kuruyup ufalanan bir çöpe çeviriyor. Elbette bütün bunlarda, gerçek akıl ve idrâk sahipleri için dersler, ibretler vardır."⁴

İnsan hayatı da aynı bu temsildeki gibidir. Bir bebek olarak başlar, gençlikte parlar, olgunlukta gücünün zirvesine ulaşır; ama yaşlılıkla birlikte bu parlaklık solmaya başlar. Sonunda ise tıpkı sararan otlar gibi beden çöker, ruh bedenle vedalaşır.

Dünya hayatı da böyledir. Onun da aynen insan ömrü gibi çocukluk, gençlik, olgunluk ve yaşlılık dönemleri vardır. Nihayet ölümüyle beraber dünya hayatı biter gider. Kur'ân-ı Kerîm, dünya hayatının bu gerçek yüzünü şöyle bir temsille izah eder: **"Onlara dünya hayatının örneğini ver: (O,) gökten indirdiğimiz bir su gibidir. (Toprakla buluşunca) yerin bitkisiyle karışmıştır. (Sonra da bir zamanlar göz alan güzellikteki yeşil bitkiler) rüzgârın savurduğu kurumuş ota döndü. Şüphesiz ki Allah, her şeyin üzerinde muktedir/iktidar sahibidir."**⁵

² (13/İsrâ 81)

³ (3/Âl-i İmran, 160)

⁴ (39/Zümer 21)

⁵ (18/ Kehf, 45)

Kur'an bu hakikati hatırlatarak dünya hayatına olan aşırı bağılılığı, tutkuyu ve hırsı frenlememizi ister. Çünkü insan, kalbini dünyaya kaptırdığında ne Allah'ı hatırlar, ne âhireti düşünür. Dünya sevgisi arttıkça, hak ve hakikatten sapma riski de artar. Oysa dünya, sınanmak için verilmiş bir araçtır; amaç hâline getirildiğinde insanı aldatır ve yokluğa sürükler.

Bir başka ayette, Rabbimiz yağmuru müjdeleyen rüzgârları gönderdiğini, bu rüzgârların bulutları taşıyıp yağmuru getirdiğini, yağmurla birlikte ölü toprağın canlandığını bildirir.

"Allah, rüzgârları gönderir, (rüzgâr) bulutları harekete geçirir ve (Allah) bulutları gökyüzünde dilediği gibi yayar ve onu parça parça kılar. (Sonunda) yağmurun (bulutlar) arasından çıkıp yağdığını görürsün. O, (yağmuru) kullarından dilediğine isabet ettirdiğinde hemen sevinirler."⁶

Bu, sadece bir doğa olayı değil, aynı zamanda bir diriliş temsildir. Allah nasıl kuru toprağı canlandırıyor, aynı kudretle ölüleri de diriltecektir.

"Allah'ın rahmetinin eserlerine bak! Nasıl da ölümünden sonra yeryüzüne hayat vermektedir? Şüphesiz bu (Allah), ölüleri de diriltecektir. O, her şeye kadîrdir."⁷

Rüzgârların müjdeleyici olarak gönderilmesi, aynı zamanda manevî bir temsildir. Nasıl ki rüzgârlar yağmuru müjdeliler ve insanların yüzünü güldürürse, peygamberler de hakikati müjdelemek ve insanlığı diriltmek için gönderilmişlerdir. **"Andolsun ki, senden önce de kavimlerine resuller göndermiştik. Onlara apaçık delillerle gelmişlerdi."**⁸

Allah'ın ölü toprağı yağmurla diriltmesi, sadece tabîi bir olay değil, aynı zamanda dirilişin habercisidir. Kur'an bu örneği vererek insanlara gözlerinin önünde her yıl tekrar eden bu mucizeyle ahiret gerçeğini hatırlatır. Toprak nasıl yeniden canlanıyorsa, aynı şekilde insanlar da öldükten sonra tekrar diriltilecektir. Allah'ın bu kudreti, ahirete olan imanı güçlendirmeli; insanı, hem dünya hem âhiret için sorumluluk duygusuyla hareket etmeye sevk etmelidir.

Sahte ve Gerçek Hayat

Dünya hayatının geçiciliğini ve faniliğini anlatan Kur'an ayetleri, insanın bu hayata bağlanmaması, onun aldatıcılığına kapılmaması gerektiğini hatırlatır. Bu geçici hayat, Allah'ın rahmetini ve kudretini göstermek için verilmiş bir imtihan sahnesidir.

Yağmurla yeşeren yeryüzü nasıl bir süre sonra sararıp kuruyorsa, dünya hayatı da bir süre parlayıp sonra yok olmaya mahkûmdur. Kehf Suresi'nin 45. ayetinde bu gerçek şu şekilde ifade edilir: **"Onlara dünya hayatını şu ömikle anlat: Gökten su indiririz de onunla yeryüzünde bitkiler yeşerip gürleşir, sarmaş dolaş olur; sonunda kuruyarak rüzgârın savuracağı çerçöp hâline gelir. Allah'ın her şeyi yapmaya gücü yeter."**

Bu misal, dünya hayatının gelip geçici oluşunu çarpıcı bir biçimde gözler önüne serer. Tüm süsü, cazibesi ve hareketliliğiyle insanı cezbeder ancak ardından hızla yitip gider.

Bu ayetler, sadece bilgilendirme değil, aynı zamanda bir uyarı niteliğindedir. İnsan ömrü de bu düzende işler. Gençliğinde canlı ve üretkendir, ardından yaş ilerledikçe güç kaybeder ve sonunda yokluğa karışır. Ayette kullanılan "ف" harfiyle bağlanan cümle yapısı, bu geçiciliğin ve dönüşümün ne kadar hızlı gerçekleştiğini vurgular. Tıpkı bir bahar mevsiminin ardından gelen hazan gibi.

⁶ (30/Rûm, 48)

⁷ (30/Rûm, 50)

⁸ (30/Rûm, 47)

Bu durumun bilincine varmak, dünya hayatına aşırı bağlanmaktan uzak durmayı ve ebedî olan ahiret yurduna yönelmeyi sağlar. Zira dünya, göz alıcı bir serap gibidir; gelip geçici süsleriyle insanı oyalarken, hakikati unutturmaya meyillidir. Dünya hayatının aldaticılığına kapılanlar, oradaki nimetlerin geçici cazibesine aldanırlar. Oysaki ahiret hayatı, gerçek ve kalıcı saadetin yurduudur. Bu yüzden dünya, asıl maksat değil; Allah'a yakınlık kurmak için bir vasıta olarak görülmelidir.

İnsan hayatı da dünya gibi kısa ömürlüdür. Bir an gelir, gençlik ve sağlıkla tazeliğini ve cazibesini korur; fakat ömür sona erip ölüm gelip çattığında, fena rüzgârı onun bütün dallarını kurutur. Yokluk, onun hırslarını, arzularını, tutkularını darma-dağın eder.

Yeryüzüne gökten su iner, toprak o suyu emerek canlanır, yeşerir, güzelleşir. Bu canlılık ve bereket, sahibine gurur verir. İnsan kendi emeğiyle, kendi çabasıyla bütün bu güzellikleri kazandığını sanır. Toprağın süslenmiş hali, bir gelin gibi göz kamaştırır. Sahipleri, bu bolluğun daimî olacağını zanneder, adeta her şeyin kontrolünün kendi ellerinde olduğunu düşünür. Ne var ki, ilâhî hüküm bir anda gelir: **“...Derken bir gece ya da gündüz sırasında yok etmeye ilişkin emrimiz o yöreye geldi de orayı biçilmiş, çıplak bir arazi parçasına dönüştürdük.”**⁹

Bir anda, ansızın ve toptan... Bolluğun ve sevinç dolu manzaranın uzun uzun tasvirinden sonra gelen bu ani çöküş ifadesi, özellikle dikkate değerdir. Çünkü bu dünya hayatının en çarpıcı gerçeğidir: Her şey bir anda elden gidebilir. Birçok insan, bu fani dünyanın geçici nimetleri uğruna ebedî ahiretini feda etmektedir.

İşte dünya hayatı budur. Kalıcı bir huzur ve güven sunmaz. İstikrar yoktur, sükûn yoktur. İnsan, onun yalnızca belli nimetlerinden kısıtlı ölçüde faydalanabilir. Ne mutlu ki, bu gerçeği anlayanlara...

Bu bağlamda, Kur'ân-ı Kerîm Hadîd Suresi 20. âyetinde bu hakikat bir kez daha çarpıcı şekilde ifade edilir: **“Bilin ki, dünya hayatı bir oyun, eğlence, süs, kendi aranızda övünme ve mal, evlat çoğaltma yarışdır. Bu, tıpkı bir yağmura benzer ki; bitirdiği ot, ekicilerin hoşuna gider. Sonra kurur, onu sapsarı görürsün; sonra çerçöp olur. Ahirette çetin bir azap; Allah'tan mağfiret ve rıza vardır. Dünya hayatı ise sadece aldaticı bir geçinmedir.”**

Bu ayetle, dünya nimetlerinin başlangıçta cazip ve çekici olduğu, ancak sonunda değersiz bir çerçöpe dönüştüğü gözler önüne serilir. Kalıcı olan ise yalnızca Allah'ın mağfireti ve rızasıdır.

Yağmur sonrası çıkan bitkilerin ekincileri sevindirdiği gibi, kâfirler de dünya hayatının geçici güzelliklerinden memnuniyet duyarlar. Ancak bu sevincin sonu hüsrandır. Bitki nasıl sararıp solar, ardından çerçöp olursa, dünya nimetleri de benzer bir sona sahiptir. Bu sebeple insan, gençliğine, kuvvetine, malına ve makamına güvenmemelidir.

Dünya hayatına aşırı düşkünlüğün sonucu acı bir azaptır. Buna karşılık, ahireti önceleyen müminler için ise büyük bir mağfiret ve Allah'ın rızası vardır. Bu rıza, hiçbir dünyalıkla ölçülemeyecek kadar büyüktür.

Sonuç olarak, dünya hayatı geçici, aldaticı ve sınırlıdır. Onun cazibesine kapılmak yerine, onunla Allah'a yakınlaşma yolunu seçmek, insana hem bu dünyada huzur hem de ahirette ebedi kurtuluş kazandıracaktır. Kur'an'ın sunduğu bu misaller, gönülleri dünya değil ahirete yönlendirmek içindir.

⁹ (10/Yunus 24)

Sünnet Olmadan Ümmet Olmaz

Burak Gültepe

"Sünnet" denilince akıllara sadece bir ameliyatın adı geliyorsa, Peygamberin doğum gününe özel Arapça "Muhammed" yazan pastalar hazırlanıp "iyi ki doğdun" mesajları yazılıyorsa maalesef kaybedilen sadece din değil, akıl da kaybedilmiştir.

Bu ayki hadisimiz;

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَى". قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَنْ يَأْبَى؟ قَالَ: "مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى".

Ebu Hureyre (ra)'den rivayet edildiğine göre Nebi (as) **"Ümmetimden herkes cennete girecektir, ancak istemeyenler hariç"** buyurdu. Bunun üzerine 'Ey Allah'ın Rasulü, kim istemez ki? diye soruldu. Rasullullah (sav) de **"Kim bana itaat ederse cennete girmek istemiş, kimde bana isyan ederse cenneti istememiş demektir"** diye buyurdular.¹

Şerh:

İnsanoğlunun üç temel hayatı vardır: İlki, imtihanlarla dolu olan dünya hayatıdır. İkincisi, ölümden sonra başlayıp kimi için azap, kimi için ise nimetlerle dolu olan kabir hayatıdır. Üçüncüsü ve en önemlisi ise ebedi olan ahiret hayatıdır. Bu sonsuz yaşam, amellerimize göre ya cennet ya da cehennem olacaktır. Dünya hayatında neyi hak ettiğimiz işte o zaman kesin olarak ortaya çıkacaktır.

Ne yazık ki, pek çok insan kuru bir imanın yeterli olduğunu düşünmektedir. Sadece "Kuran'a inandım" demek, ancak içeriğini öğrenmemekte ve gereklerini yerine getirmemektedirler. "Peygambere inandım" demek fakat peygamberin getirdiği mesajı ve sünnetini bilmemektedirler. Peki, sadece inanmakla yetinmek, tabi olmadan sadece "inandım" demek, bu din için yeterli midir? Sıratı kolayca geçilebilir mi? Karşılığında cennet elde edilebilir mi?

Yüce Allah **"İnsanlar, "İnandık" demekle imtihan edilmeden bırakılacaklarını mı zannederler"**² diye buyurarak bu işin basit ve yüzeysel olmadığını bildirmiştir. Şu anda dünya hayatının içindeyiz ve milyarlarca insanla birlikte ciddi bir imtihandayız. Yüce Allah bu imtihan vesilesiyle **"Allah, doğru söyleyenleri de ortaya çıkaracak, yalancıları da elbette ortaya çıkaracaktır."**³

İmtihanın ana konusu ise Allah'ın gönderdiği elçiye/rasule tabi olup olmamamızdan geçmektedir. Bir insan, ömrü boyunca belki binlerce kez çevresine iyilik yapar. Bu iyiliklerin boşa gitmemesi için; **"Allah'a itaat edin, Peygamber'e itaat edin de sakın amellerinizi boşa çıkarmayın!"**⁴ ayetini dikkate alması gerekmektedir. Çünkü Kur'an ve sünnete itaatten yüz çeviren kimsenin yaptığı ameller boşa gidecektir. Binaen aleyh, şu an ve kıyamete kadar yaşayan bütün insanların cennete girmesinin şartı, o Nebi'ye iman etmek ve onun izinden gitmektir. **"Eğer ona itaat ederseniz hidayet bulmuş olursunuz. Elçiye düşen, apaçık bir tebliğden başkası değildir."**⁵

Şöyle bir soru zihinleri kurcalayabilir: İnsanlar iman ettiklerini söyleseler de, Peygamber'in (sav) yolunu takip etmeseler ne olur?

Kesinlikle cennete giremezler hatta insanlar 'Allah'ı seviyoruz' diye yollara dökülseler, yemeden içmeden kesilseler bile, eğer son Resule itaat etmeseler, kesinlikle onlar yalancıdırlar. Zira yüce Allah şöyle buyurur:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

"(Rasulüm) Deki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin."⁶ Bu ayetle sevenin sevdiğine itaat etmesinin gerekliliğini anlıyoruz.

² (29/Ankebût 2)

³ (29/Ankebût 3)

⁴ (47/Muhammed 33)

⁵ (24/Nûr 54)

⁶ (3/Âl-i İmrân 31)

¹ (Buhari)

İmam Kurtubî, Ahkâmî'l Kur'ân'da nüzul sebebi hakkında rivayet edildiğine göre Müslümanlar: "Ey Allah'ın Rasûlü, Allah'a yemin olsun ki şüphesiz bizler Rab-bimizi seviyoruz dediler. Bunun üzerine yüce Allah: "De ki: Allah'ı seviyorsanız bana uyun..." buyruğunu indirdi.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

"De ki: 'Allah'a ve elçisine itaat edin.' Eğer yüz çevirirlerse şüphesiz Allah, kâfirleri sevmez."

32. ayet ise manidar bir şekilde şöyle devam etmektedir: **"Eğer yüz çevirirlerse, bilsinler ki, Allah kâfirleri sevmez."**

İbn Kesir der ki: "Bu ifadeden anlaşılıyor ki, hayat yolunda O'nun emirlerine aykırı hareket etmek küfürdür."

İbni Kayyım el-Cevziyye der ki: "Allah Teâlâ, peygamberlerinin yolunu takip etmelerini kullarını sevmesinin vesilesi kılmıştır. Kulun Allah tarafından sevilmesi Allah'ı sevmesinden daha yüce bir durumdur. Çünkü bu durum kulun Allah'ı sevmesi değil, Allah'ın kulu sevmesidir. Sevilen kişiye itaat, onun sevgisinin göstergesidir. Bir topluluk Allah'ı sevdiğini iddia etmiş bunun üzerine Allah Teâlâ bu ayeti indirmiştir.

Yüce Allah, herkese kitap göndermeye de kadirdi. Ancak bunu murad etmedi. Rabbimiz kitabını, kemale ermiş dilediği kullarından seçti ve elçilerine uyulmasını istedi. Bu hakikat **"Biz, her peygamberi ancak Allah'ın izniyle kendisine uyulsun diye göndermişizdir"**⁸ ayeti ile Kur'an-ı Kerim'de kayıtlıdır.

Allah, layık olan kendi seçtiği kuluna vahyedecek, diğer insanlar da elçiye göre kendilerini düzelterekler. Bugün her ne kadar Nebi (sav) aramızda olmasa da onun sünneti dimdik ayakta. Kur'an ve Sünnet elimizin altında mevcuttur. Bu yüzden hayatımızı bunlara göre yaşamak zorundayız. Tabi ki Allah'ın vaadine inanıyor, cennet ve cehenneme inanıyorsak! Ne yazık ki, günümüz insanların pek çoğu, sözleriyle ifade etmeseler bile, yaşam tarzlarıyla adeta cenneti, cehennemi ve ahireti inkâr eder bir vaziyettedirler. Araştırma ve okuma gayreti gösterilmemekte, ebedi hayatları hakkında endişe duyanların sayısı ise yok denecek kadar azdır. Rabbimizden tüm toplumumuz için hidayet niyaz ediyoruz. Şüphesiz ki O, her şeye gücü yetendir.

Altın Yüzük Atan Sahabi!

Rasulullah (sav), elinde altın yüzük gördüğü bir adam hakkında **"Sizden biriniz ateşten bir kor alıyor da, onu eline koyuyor"** diye buyurdu, sonra yüzüğü çekip çıkararak yere atmıştır. Efendimiz (sav) oradan ayrılınca, yüzüğün sahibine etrafındaki kişiler, "Yüzüğünü yerden al da onunla faydalanırsın." dediler. Fakat o zat, "Hayır, vallahi onu ebediyen almam. Çünkü onu Rasûlullah (sav) attı." dedi.⁹

Hâlbuki o sahabi, yerden alıp yüzüğü en azından eşine veya çarşıya çıkıp, satabilirdi. Ama onlar en güzeli ile amel ettiler. Nebi (as) attığı bir şeyi yerden almaya bile tenezzül etmediler. Öyle sanıyorum ki, diğer sahabiler de alayım çarşı da satayım diye de düşünmediler. Onlar, Rasulullah'ı (sav) sorgulamadılar; 'Biz Kur'an'da altın yüzüğün haramlığını görmüyoruz' demediler. Bu teslimiyetleriyle hem dünyada hem de ahirette kazandılar.

⁷ (3/Âl-i İmrân 32)

⁸ (4/Nisâ 64)

⁹ (Müslim)

Bu hadis altın yüzük takmanın haram olduğunu açıkça göstermektedir. Erkeklerin ipek giymesi de böyledir. Kuran'ın bu konuya değinmemesi sonucu değiştirmez. Peygamberine helal ve haram kılma yetkisini veren yüce Allah'tır.

"Peygamber size neyi verirse onu alın, size neyi yasaklarsa ondan geri durun ve Allah'tan sakının. Şüphesiz Allah cezası şiddetli olandır."¹⁰

Bu konuda âlimlerin genel düsturu şöyledir: "Rasulullah (sav) bize her neyi helal kılmışsa onu kabul eder ve helal sayarız. Bize neyi yasaklamışsa onu da yapmayıp terk ederiz ve ona yaklaşmayız."

"Kendilerine kitap verilenlerden, Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allah'ın ve Resulü'nün haram kıldığını haram tanımayan ve hak dini (İslam'ı) din edinmeyenlerle, küçük düşürülüp cizyeyi kendi elleriyle verinceye kadar savaşı."¹¹

"(Onlar) ümmi resule uyarlar; O, onlara marufu (iyiliği) emrediyor, münkeri (kötülüğü) yasaklıyor, temiz şeyleri helal, murdar şeyleri haram kılıyor."¹²

Günümüzde ise insanlar; 'Biz Kuran'da altın yüzüğü erkeğin takmasının haram olduğunu bulamıyoruz' diyorlar. Onlara 'Sizler Kur'an okumuyor musunuz?' diye soracak olsak 'Elbette okuyor ve öyle bir ayet görmüyoruz' diyecekler... Bu yaklaşım ise doğru değildir. Rasulullah'ın (sav) Kur'an dışında da vahiy aldığı Kur'an ile sabittir.

Rasulullah'ın (sav) Kuran'dan başka vahiy aldığıyla alakalı birçok delil olmakla birlikte bir tanesini zikrelelim: Müslümanlar Medine'ye hicret ettiklerinde Mescid-i Aksa'ya doğru namazlarını kılıyorlardı. İmtihanın gereği yüce Allah emir buyurdu

"Bundan böyle namazda yüzünü Mescid-i Harâm'a doğru çevir"¹³ ayeti ile tekrar Kâbe'ye yöneldiler. Bu emir Kuran'da var. Fakat ilk emir, yani Müslümanların Mescid-i Aksa'ya yönelmeleri emri Kuran'da yok. Bu da yine Kur'an dışı vahiyle izah edilebilir.

Asrımızda bazı insanlar, hatta eğitimli ve diplomalı olanlar bile, Rasulullah'ı (sav) âdeta bir postacı gibi görmektedir. O'nun açıklama ve beyan yetkisini tamamen göz ardı ederek, "Kuran'dan ne anlarsak onu kabul eder, onun haricinde hadislerle itibar etmeyiz" şeklinde bir yaklaşım sergilemektedirler.

Oysa Kuran'ı hakkıyla okuyan ve anlayan bir kimse, bu tür düşüncelere asla itibar etmez. Çünkü Allah'ın ayetleri son derece açıktır ve Rasulullah'ın (sav) bu ayetleri açıklama ve yorumlama görevi de yine Allah tarafından kendisine verilmiştir."

(Onları) Apaçık deliller ve kitaplarla (gönderdik). Sana da zikri (Kuran'ı) indirdik ki, insanlara kendileri için indirileni açıklayasın ve onlar da iyice düşünsünler, diye."¹⁴

Demek ki, Kuran'ın anlaşılması ve İslam'ın doğru yaşanması için Rasulullah'a (sav) ve sünnetine ihtiyaç vardır. Efendimiz sadece "tebliğ" ile değil, aynı zamanda "tebyin" yani "ayetleri izah etme" ile de görevlidir. Çünkü yüce Allah, her işini eksiksiz ve hikmetle yapar. Şayet insanlara sadece kitap gönderilmiş olsaydı, herkes onu farklı şekillerde yorumlayacak ve dolayısıyla farklı uygulamalar ortaya çıkacaktı. Bu durum, büyük bir ihtilafa yol açardı. Ancak Kuran'ın açıklaması ve hayata tatbik edilişi, bizzat örnek bir şahsiyet olan Peygamberimiz (sav) tarafından sunulduğu için, bütün insanlar o eşsiz örneğe uyma imkânı bulmuştur.

¹⁰ (59/Haşr 7)

¹¹ (9/Tevbe 29)

¹² (7/A'râf 157)

¹³ (2/Bakara 144)

¹⁴ (16/Nahl 44)

Son pişmanlığın fayda vermeyeceği günler yaklaşıyor! Doğru yolu profesörlerden, başkanlardan veya aristokrat tabakadan bulamayız. Rabbimiz şöyle buyurur: **"Eğer O'na itaat ederseniz, doğru yolu bulmuş olursunuz. Peygambere düşen, sadece açık açık duyurmaktır."**¹⁵

Rasulullah (sav), Rabbinden aldığı ayetleri bizlere eksiksiz bir şekilde tebliğ etmiştir. Bizler de onun bu görevini hakkıyla yerine getirdiğine şahidiz. Dolayısıyla bizlere düşen vazife, O'na kayıtsız ve şartsız teslimiyet göstermek, tıpkı sahabe-i kiramın yürüdüğü yolda yürümektir. 'Ben yalnızca Allah'a, dolayısıyla Kuran'a teslim olurum, sünnete bakmam' diyenler aldanmış ve boş konuşmuş kimselerdir. Çünkü **Kim Rasûle itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur.**¹⁶

Sahabelerin Efendimize (sav) gösterdikleri saygı ve ihtimam bizim için önemlidir. Allah'ın razı olduğu nesli örnek almak, onların hayatından ders çıkarmak öğrenmenin ve hata yapmamanın en kolay yoludur. Sahabeler, peygamberin yanında saygılı, edepli, sessiz ve dikkatli olurlardı. Onun yüzüne bakmaktan utandıkları gibi, onunla konuşurken de seslerini kısmağa çalışırlardı. Onun gülümsemesini, övgüsünü ve duasını kazanmak için çabalarlardı. Öne geçmemeye çalışırlar, görüşlerini hemen söylemezlerdi. Nebi'nin (sav) bir sorusu karşısında bildikleri bir konu olsa bile 'Allah ve Rasûlü en iyi bilendir' diyerek sözü O'na bırakırlardı. Şüphesiz ki bu hassasiyetler, kalplerdeki derin takvanın bir tezahürüdür.

Hikmet Ehli Azdır!

Bir kadın Abdullah İbn Mes'ûd'a gelip şöyle demiş: Senin aldatmak için başkasının saçını saçına eklemeyi yasakladığın haberi bana ulaştı. Allah'ın kitabında veya Rasulullah'ın sünnetinde bir şey bulduğun için mi bunu yasakladın? O: Evet Allah'ın kitabında

ve Rasulullah'ın sünnetinde gördüğüm bir şeyden dolayı yasakladım, dedi. Kadın dedi ki: Allah'a andolsun ki ben, Mushaf'ın iki kapağı arasını inceledim de senin dediğin bir şeyi göremedim. Abdullah İbn Mes'ûd dedi ki: Sen orada **"Peygamber size ne verirse onu alın, neyden de nehyederse ondan sakının."** ayetini görmedin mi? Kadın; evet, deyince Abdullah İbn Mes'ûd dedi ki: Ben, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in saçına başka saç eklemeyi ve yüzünün kılını yolmayı yasakladığını duydum. Kadın dedi ki: Belki bu senin aileden bir kısmı içindir. O dedi ki: Gir ve bak. Kadın girip baktı sonra çıktı ve hiçbir şey görmedim, dedi. Abdullah İbn Mes'ûd kadına dedi ki: O salih kulun vasiyetini aklında tutmaz mısın: **"Size yasakladığım şeylere aykırı hareket etmek istemem."**¹⁷⁻¹⁸

Bir başka hadise de Cuma günü Rasulullah (sav) minbere oturunca cemaate: "Oturunuz" buyurur. Henüz mescidin dışında bulunan Abdullah b. Mes'ud bunu duyunca mescidin kapısında olduğu yere oturur. Rasulullah Abdullah b. Mes'ud'un bu hareketini görünce: "Ey Abdullah buraya gel" diyerek Abdullah'ı yanına çağırır.¹⁹

Bu olay, Abdullah b. Mes'ud'un (ra) sözün zahiren sadece mescitte hazır bulunanlara yönelik olmasına rağmen, Peygamber Efendimizin (sav) emrini duyduğu anda nasıl bir teslimiyetle yerine getirdiğini açıkça göstermektedir. Bu davranış, onun emre olan derin saygısının, Peygamber'e (sav) itaatın kurtuluş olduğuna dair kesin inancının ve Rasulullah'a (sav) en ufak bir muhalefetten dahi kaçınma arzusunun güzel bir örneğidir.

¹⁵ (24/Nûr 54)

¹⁶ (4/Nisâ 80)

¹⁷ (11/Hûd 88)

¹⁸ (Buhari ve Müslim)

¹⁹ (Beyhaki)

Seven Sevdğine Benzer!

Günümüzde pek çok kişi, asrımızın Müslümanlarının eksikliklerinden yakınmakta. Oysa Peygamber Efendimizin (sav) sünneti, rehberimiz olarak yanı başımızda duruyor. Özellikle sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla hadisler, âdeta havalarda uçuşuyor! Ancak bu hadisleri hayatına tatbik edenlerin sayısı ne yazık ki çok az... Bu durumun temelinde, Rasulallah'a (sav) karşı duyulan muhabbetin eksikliği yatıyor. Eğer O'nu gerçekten kâmil manada sevsydik elbette sevdiğimize benzemeye çalışırdık.

Sahabe-i Kiram'ı, Allah Rasûlüne (sav) benzeten en önemli özellik de işte buydu: Onlar Peygamber Efendimizi (sav) canlarından çok sevdiler ve bu sevgi onları O'nun gibi olmaya, O'nun ahlakıyla ahlaklanmaya sevk etti.

Sünnet Olmadan Denge Olmaz!

Hayat yolculuğumuzda bir rehberin yol göstericiliğine ihtiyacımız vardır. Ölümlü olduğumuz gerçeğini unutmadan hem dünya hem de ahiret için çalışmalıyız. Bu noktada "denge" hayati bir öneme sahiptir. İşte bu dengeyi, Allah'ın kendisinden her haliyle razı olduğu, ahlakı Kur'an olan ve âlemlere rahmet olarak gönderilmiş bir peygamberin rehberliğiyle sağlayabiliriz.

Sünnet, Allah'a kullukta dengeyi bulabilmek için en temel unsurdur. Zira bazen bir ayeti okur, "dünyadan nasibini unutma" buyruğunu yanlış anlayıp dinden uzaklaşabilirsiniz. Bazen de başka bir ayetin etkisiyle kendinizi tamamen ibadete verip dünyevi sorumluluklarınızı ihmal edebilirsiniz. İşte bu noktada sünnet, bize Kur'an ayetlerini doğru bir şekilde nasıl anlamamız gerektiğini öğretir. Kuran'ı en iyi anlayan kişi Peygamberimizdir. O'na tabi olmak, dünya ve ahiret dengesini en güzel şekilde kurmamızı sağlar.

Denge Olmadan Ümmet Olmaz!

Denge olmazsa Muhammed ümmetinin temsiliinde eksiklik yaşarız. Çünkü vasat ümmet olmak, her türlü aşırıktan, yani ifrat ve tefritten uzak durmak anlamına gelir. Bu da ancak Peygamber Efendimizin (sav) sünnetine tabi olmakla mümkündür.

"Böylece, sizler insanlara birer şahit (ve örnek) olarsınız ve Peygamber de size bir şahit (ve örnek) olsun diye sizi orta bir ümmet yaptık."²⁰

Ümmet olamadan izzet sahibi olmayız. Eğer bugün üzerimizde bir izzet yoksa bunun sebebi ümmet birliğini sağlayamamış olmamızdır. Maalesef, kâfirler Müslüman beldelerini kan gölüne çevirmekte, kutsallarımıza saldırmakta, yaşlı, çocuk demeden her türlü zulmü yapmaktadırlar. Şayet Müslümanlar birlik olabilseydi kâfirler bu kadar kolay zulüm işleyemezlerdi. Bu izzeti yeniden kazanmak için sünnete sınıksız sarılmalı ve sünnetin etrafında birleşmeliyiz. Vasat bir ümmet, örnek bir topluluk olma, ardından da izzetli bir yaşam sürme idealine ulaşmak ancak sünnet-i seniyyeye tabi olmakla mümkündür. Sünnete bağlılık, tüm bu değerlerin temelini oluşturur.

Sünnet, Allah'ın Dinine Davet Etmektir!

Siyeri bilenler iyi bilir ki, Rasulallah (sav) İslam dinini insanlara ulaştırma konusunda öyle bir gayret içindeydi ki ömrünün hiçbir anında bu kutlu görevden geri durmadı. Dolayısıyla, onu örnek alan Müslümanların da bu hususta aynı şevkle hareket etmeleri gerekir.

²⁰ (2/Bakara 143)

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ

Kentin öbür ucundan koşarak bir adam geldi ve dedi ki: "Ey kavmim! Bu elçilere uyun."²¹

Bu şahıs, ne bir âlim, ne bir hoca, ne de bir şeyh efendi idi; o, işini gücünü bırakıp yardıma koşan sıradan bir Müslümandı. Ancak o, halkının geleceğini düşünen, Allah için bir şeyler yapma arzusu taşıyan, yürekli bir mümindir. Hatta bu yolda ölümü göze alacak kadar fedakârdı.

Diğer yandan şu önemli noktayı da dikkatinize sunmak isterim: Kimilerine hoca, efendi deniliyor, insanlar onlara soru sormak için kapılarını varıyor. Ancak bu kişiler, kendi kişisel menfaatlerini ön planda tutarak, şehrinde göbeğinde olmalarına rağmen, bildikleri tevhid ve şirki insanlara anlatmaktan çekiniyorlar. "Herkes olduğu gibi kalsın, bildiği kadarıyla yetinsin" gibi bir anlayışa sahipler.

Peki, yüce Allah, şehrin uzak köşesinden koşarak gelip davette bulunan o samimi insanı kitabında anarken şehrin ortasında, yanı başındaki insanlara tevhid ve şirki anlatmayan din adamlarına hesap sormayacak mı?! Böyle bir şey mümkün olabilir mi? **Rabbine yemin olsun ki, onların hepsine mutlaka soracağız.**²²

O halde bizler, dinde örnek şahsiyetler olabilmek için öncelikle kendi nefislerimizi ıslah etmeli, ardından da insanları başta tevhid ve şirk gerçeği olmak üzere pek çok hakikate davet etmeliyiz. Şayet insanların kurtuluşuna vesile olabilirsek, ahirette büyük mükâfatımız olacaktır.

Hülasa sünnet, Müslümanın vazgeçilmezidir. Sünnete sınıksız sarılmak, sadece bireysel kurtuluşumuz için değil, aynı zamanda ümmet olarak yeniden izzetimizi kazanmamız için de yegâne yoldur. Unutmayalım ki, kurtuluş ancak O'na itaat etmek ve O'nun yolunu takip etmekle mümkündür. Rabbimiz bizleri sünnetine bağlı, O'nun ahlakıyla ahlaklanmış, örnek bir ümmet olmaya muvaffak kılsın.

Allahumme âmin.

²¹ (36/Yâsin 20)

²² (15/Hicr 92)

A'la Suresinden Hayat Dersleri

Salih Bağırgan

۸۷.۱۴

A'la Suresi, Mekke döneminde nazil olmuş kısa fakat yoğun içerikli surelerden biridir. Mushaf sıralamasına göre 87. nüzul sırasına göre ise 8. sure olan bu sure, Allah'ın kudreti, vahyin işlevi, dünya-ahiret dengesine dair uyarılar ve ahlâkî arınmanın kurtuluşa vesile olacağı yönünde çok yönlü mesajlar içermektedir. Rasulullah'ın (sav) bu sureyi Cuma ve bayram namazlarında düzenli şekilde okuması,¹ onun bireysel ve toplumsal eğitime dair değerini göstermektedir. Surenin ihtiva ettiği hususları genel hatlarla ele almaya çalışacağım.

1. "Rabbinin Yüce İsmi Tesbih Et" Emriyle Başlayan Sure, İlahî Yüceliği Tanıma ve İbadet Bilincini Oluşturma Çağrısıdır.

A'la Suresi, Allah Teala'nın "el-A'la" yani "en yüce" ismiyle başlamaktadır. Bu isim, Allah'ın zat, sıfat ve fiillerdeki mutlak üstünlüğünü ve eksiklikten münezze oluşunu ifade etmektedir. "Tesbih" emri ise bu yüceliği kabul eden bir kulun dil, kalp ve fiilleriyle Allah'ı yüceltme görevine yöneltilmesini ifade eder. Bu emir aynı zamanda, namazın rükû ve secdesinde söylenen "سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ" ve "سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى" zikirlerinin de dayanağıdır. Tesbih, sadece sözlü bir tekrar değil, aynı zamanda insanın düşünce, davranış ve ibadet bütünlüğü içerisinde Allah'a teslimiyetini pekiştirmesidir.

2. "Yaratan, Ölçü Koyan, Hidayet Eden ve Bitkiyi Yetiştiren" Rabbin Rububiyetine Dair Deliller Sunulmaktadır.

Surede Allah Teâlâ'nın dört temel fiili zikredilmiştir:

Yaratmak (خلق)

Ölçü koymak (قدر)

Hidayet etmek (فهدى)

Yeryüzünde bitkileri çıkartmak (أخرج المرعى)

Bu fiiller, O'nun Rab oluşunu ortaya koymaktadır. Yaratma fiiliyle varlık sahnesine çıkan insan ve diğer canlılar, ölçüye ve düzene tâbi bir hayat sürmekte; doğruyu bulmaları için hidayetle desteklenmekte ve rızık kaynaklarına ulaşmaları için tabiat-taki işleyiş onların hizmetine sunulmaktadır. Bu dört fiil, insanı tevhide götüren delillerdir.

3. Bitkilerin Kuruyup Çerçöp Olması, Dünya Hayatının Geçici ve Fanî Niteliğini Vurgulayan Tevhidî Bir Tezahürdür.

"(Sonra o yeşillikleri) kurumuş siyah otlara çevirdi."

Bu ayet, doğada gözlenen bir dönüşüm sürecine işaret etmektedir. Yeşeren otların zamanla kuruyup solması, geçici ve aldatıcı olduğunu gösterir. Kur'an, bu doğal olguyu benzetme şekilde kullanarak dünya hayatının geçiciliğine dikkat çekmektedir. Bu bağlamda sure, dünyaya aldanma yerine, kalıcı olan ahiret yurduna yönelmeyi tavsiye etmektedir.

Rabbimiz Teâlâ başka ayetlerde dünya hayatının geçici olduğunu şu misallerle anlatmaktadır:

"Dünya hayatının (geçiciliğinin ve az bir faydalanmadan ibaret oluşunun) misali, gökten indirdiğimiz bir suyun (misali) gibidir. İnsanların ve hayvanların yediği bitkiler ona karışır. (Çeşit çeşit bitkiler birbirine dolanarak yetişir.) Sonunda yeryüzü (bitkilerden) çeşit çeşit ziynetlerini takınır ve (göz alacak şekilde) süslenir. Ehli (sahipleri) de o bitkilerden diledikleri gibi istifade etme imkânına sahip olduklarını düşünürler. İşte tam o sırada, emrimiz gece ya da gündüz geliverir de sanki dün hiç olmamış gibi onu kökünden sökölüp atılmış bir ekin hâline getiririz. Düşünenler için ayetlerimizi böyle detaylı açıklarız işte."²

¹ (Ebu Davud;Tirmizi)

² (10/Yunus, 24)

"Onlara dünya hayatının örneğini ver: (O) gökten indirdiğimiz bir su gibidir. (Toprakla buluşunca) yerin bitkisiyle karışmıştır. (Sonra da bir zamanlar göz alan güzellikteki yeşil bitkiler) rüzgârın savurduğu kurumuş ota döndü. Şüphesiz ki Allah, her şeyin üzerinde muktedir/iktidar sahibidir."³

4. Rasulullah'a (sav) Vahyin Korunacağına Dair Güvence Verilmekte, Aynı Zamanda İlâhî Takdirin Üstünlüğü Hatırlanmaktadır.

"Sana okuyacağız ve sen de unutmayacaksın. Allah'ın dilediği müstesna. Çünkü O, açık olanı da gizli olanı da bilir."

Bu ayetler, Rasulullah'a (sav) Kur'an vahyinin korunacağına ve hafızasında sabit kalacağına dair bir güvence sunmaktadır. "Ancak Allah'ın dilediği dışında" kaydı, ilâhî takdirin sınırsız oluşunu ve nesih (bir hükümün kaldırılması) gibi uygulamaların ilâhî irade kapsamında mümkün olduğunu bildirmektedir. Böylece sure, vahyin hem sürekliliğini hem de kontrolünün Allah'a ait olduğunu ortaya koymaktadır.

5. Kur'an'dan Ancak Haşyet Sahiplerinin Faydalanabileceği, Bilgiye Dayalı Takvanın Ön Planda Olduğu Vurgulanmaktadır.

"Korkan kimse öğüt alır."

Kur'an'ın öğüt işlevi herkes için potansiyel olarak geçerlidir; ancak pratikte bu öğütlerden yararlanacak olanlar haşyet (bilinçli korku) taşıyanlardır. Fâtır Suresi'nde belirtildiği üzere bu haşyet, özellikle âlimlerde bulunur: "Allah'tan ancak, âlim olanlar (hakkıyla) korkar."

A'la Suresi'nin "korkan kimse öğüt alır" ayeti, eğitimin temel bir koşulu olarak "haşyet"i öne çıkarır.

6. İlâhî Öğretiye Reddedenlerin Sonu, Sonsuz Azap Olarak Nitelenmiş ve Bu Azabın Ciddiyeti Açıkça Ortaya Konulmuştur.

"Bedbaht kimseyse ondan kaçınır. O en büyük olan ateşe girecektir."

Ayette **الْأَشْقَى**/eşkâ kelimesi, inkârda ileri gitmiş, hidayeti reddetmiş kimseleri tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu kişiler "en büyük azap" olan cehenneme maruz kalacaktır. "En büyük" (**الْكَبْرَى**) sıfatı, cehennem azabının dünya sıkıntılarıyla kıyaslanamayacak düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu şekilde surede yer alan tehdit ifadesi, eğitici bir amaçla insanları yanlış davranışlardan caydırmak içindir.

7. Dünyayı Âhirete Tercih Etmek, Bilinçsizce Yapılmış Tehlikeli Bir Tercih Olarak Değerlendirilmekte ve Bu Tercih Sonuçları Anlatılmaktadır.

"(Hayır, öyle değil!) Bilakis sizler, dünya hayatını tercih ediyorsunuz! (Oysa) ahiret, daha hayırlı ve daha kalıcıdır."

İnsan tabiatında bulunan aceleciliğin sonucu olarak bireyler, çoğu zaman kısa vadeli ve geçici faydalara yönelirler. Bu ayet, bu yanlış tercihin dini ve ahlâkî açıdan neden yanlış olduğunu açıklamaktadır. Dünya hayatının fâniliği karşısında âhiretin "hayırlı" ve "daha kalıcı" oluşu, tercih sırasında öne çıkarılmalıdır. Kur'an'da bu konu çeşitli benzetmelerle defalarca anlatılmaktadır.

³ (18/Kehf 45)

"Bilin ki; dünya hayatı bir oyun, eğlence, süs, aranızda övünme (aracı), malları ve evlatları çoğaltma (yarışından) ibarettir. (Bitirdiği) ekin çiftçilerin hoşuna giden yağmur gibi. (Göz alıcı tazelik ve canlılıktan sonra) kuruyuverir, onun sarı olduğunu görürsün. Sonra da etrafa saçılan kırıntılara dönüşür. Ahiretteyse çetin bir azap, Allah'tan bağışlanma ve razılık vardır. Dünya hayatı, aldatıcı bir faydalanmadan başka bir şey değildir."⁴

"Onlardan bazılarına, kendilerini imtihan etmek için verdiğimiz dünya süsüne gözünü dikme! Rabbinin rızık, daha hayırlı ve daha kalıcıdır."⁵

8. Kurtuluşa Erenlerin Ortak Özelliği Tezkiye, Zikir ve Namaz Yoluyla Arınmalarıdır.

"Muhakkak ki arınan kurtuluşa ermiştir. Ve Rabbinin ismini zikredip namaz kılan."

Bu ayet, bireysel kurtuluşun iki temel koşulunu sunar: Tezkiye (nefsin arındırılması) ve ibadet. Tezkiye, İslâm ahlâkında temel bir kavram olup nefsi kötülüklerden temizlemek ve olumlu özelliklerle donatmaktır. Namaz ise hem bireysel disiplin hem de ilâhî bağlılık açısından temel bir ibadettir. Bu ayetler, hedef olarak bireyde sorumluluk ve kul-luk bilinci oluşturmayı amaçlar.

Sonuç

A'lâ Suresi, tevhid, vahiy, ahlâk, âhiret ve eğitim konuları iç içe sunan kısa ama yoğun içerikli bir suredir. Surede Allah'ın yüceliği, tabiat delilleri, vahyin mahiyeti ve âhiret vurgusu, insanın davranış dünyasına yön verecek şekilde izah edilmiştir. Eğitsel açıdan surenin, insanın

içsel dönüşümünü amaçladığı, haşyet, tezkîye ve ibadet gibi kavramlar etrafında bireyi bilinçlendirdiğini görmek mümkündür. Bu yönüyle A'la Suresi, Kur'anî eğitimin temel yapı taşlarından biri olarak değerlendirilmelidir.

Allah (cc) bizleri bu sureden istifade eden kullarından eylesin.

⁴ (57/Hadid 20)

⁵ (20/Taha 131)

Zamanın Zekâtı; İlim

Ümmü Firdavs

Kıymetli kardeşim,

Bu yola çıktığında, eline sadece kitaplar değil; vakit, sabır ve nefsinle olan mücadele de verilecek.

Vakit senin sermayendir. Nice insanlar vardır ki büyük ilimlere sahip olabilecek iken vakti hoyratça harcadıkları için elleri boş kalmıştır.

Rabbimiz Asr Suresinde şöyle buyuyor:

"Asra yemin ederim ki, insan gerçekten ziyandadır. Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler başka." (Asr, 1-3)

Allah Teâlâ zaman üzerine yemin ediyor. Çünkü zaman insanın elinden akıp giden ama kıymeti en az bilinen hazinedir. İlim talebesi için bu ayetin yankısı daha derindir. Çünkü ilim talebesi saatlerini sadece bilgiyle değil o bilgiyi anlamak, özümsemek, yaşamak ve yaşatmak için harcar. Ve surenin sonunda gelen istisna ise ilim yolcusunun pusulasıdır.

"Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler başka."

Yani kurtulanlar, vaktini imana, amele, hakka ve sabra harcayanlardır. Zaman öyle kıymetli bir nimettir ki boşa harcayan helak olur. Sen bir ilim talebesisin; zamanını kıymetli bir şekilde değerlendirmelisin. Ders saatleri dışında kalan vakitlerini telefona, boş konuşmalara, lüzumsuz meşguliyetlere verirsen bu yolda yavaşlar, belki de durursun.

Vakit İlimin Anahtarı

Rasulullah şöyle buyurdu: "İki nimet vardır ki insanların çoğu onların kıymetini bilmez; sağlık ve boş vakit." (Buhari)

Bu hadiste geçen boş vakit senin için ilimle dolması gereken vakittir. Eğer bu vakitler heba edilirse ne geçmişe dönebilirsin ne de elindeki imkânı geri getirebilirsin. Unutma ki bu yol dikenli bir yoldur. Ama dikenlerin ardında öyle güzel güller var ki sabreden ve devam eden kazanır.

İlim talebesi olmak sadece kitap ezberlemek değildir. Bu bir ahlak, bir hal, bir tavır meselesidir. Geceni nasıl geçirdiğin, vaktini nasıl kullandığının senin ilmindeki bereketi belirler.

İmam Şafii'ye bir gün "Nasıl bu kadar güçlü bir hafızaya sahipsin?" diye sordular. Şöyle dedi: "Günahı terk ettim, ilmimi Allah bana ikram etti. Çünkü ilim, Allah'ın bir nurudur; günahkâr kalbe verilmez."

Senin vaktin de uykun da kalbinin hali-ne bağlıdır. Kalbini koru, vaktini zayi etme, uykunda ölçülü ol.

Az Uyku Derin İlim

Allah Teala insanı zayıf yarattı ve onu uykuya muhtaç kıldı. Ama bu ihtiyaç seni tembelliğe sevk ederse bil ki bu bir imtihana dönüşür.

"Geceleyin Rabbinin huzurunda secdeye kapan, geceyi de uzun uzun O'na ibadetle geçir." (İnsan, 26)

Allah Teala geceyi uyku için yaratmış olabilir ama kullarından bazılarını bu nimetin ötesine davet etmiştir. O kullar gecenin bir kısmında uykularından feragat ederek Rabbine yönelir. İşte ilim talebesi de böyle olmalıdır; ne tamamen uykusuz ne de uykuyla meşgul. Unutma ki uyku seni tazeliyorsa ne güzel, ama seni ilimden alıkoyuyorsa o artık bir ihtiyaç değil gaflettir.

Az uyku, bedeni yorgun düşürse de, ruhun gıdası olan ilmin ışığına kavuşmak için bir fedakârlıktır. Bu, ilmi elde etme sürecinin bir parçasıdır. Geceleri az uymak, ilme olan açlığı doyurur, zihni daha berrak kılar ve sabah ışığında hayata dair daha derin bir anlayışla uyanmanı sağlar.

Az uyumak, bir bakıma zamanı en verimli şekilde kullanma çabasıdır. Çünkü ilim, yalnızca gündüz saatlerinde değil, geceyi ibadetle ve düşüncelerle ihya edenlere Allah tarafından bir lütuf olarak gelir.

Seher Vaktini Geri Çevirmeyen Kazanır

İlim talebesi için seher vakti, sadece ibadetle ihya edilecek bir zaman dilimi değil; aynı zamanda gönlün, zihnin ve niyetin yenilediği müstesna bir andır. Gündüz meşguliyetlerinin, kalabalıkların, seslerin dağıttığı dikkati ve ruhu, seher vaktinin huzuru ve sessizliği yeniden toplar.

Bu vakit, Rabbimizin kullarına en yakın olduğu vakittir. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurur:

"Her gece, Rabbimiz gecenin son üçte biri kalınca, dünya semasına iner ve şöyle buyurur: Kim bana dua ederse ona icabet ederim. Kim benden bir şey isterse ona veririm. Kim benden bağışlanma dilerse onu bağışlarım."¹

İlim yolunu seçmiş bir kimse, bu daveti duymazdan gelemes. Çünkü bu vakit, sıradan bir zaman değildir. Bu vakit affın, icabetin, kabulün vaktidir.

Seher vaktinde uyanmak kolay değildir, evet. Özellikle ilimle meşgul olan bir kimse için yorgunluk, uykusuzluk, bitmeyen dersler arasında bunu sürekli yapmak zorlayıcı olabilir. Ama unutma ki, kolay olmayan şey zaten değerlidir. Uykudan feragat, duaya yaklaşımdır. Rahatından biraz vermek, rahmetten çok almak demektir.

Başlangıçta zorlanman doğaldır. Ama bu vakte alışan bir kalp, gündüzün karmaşasında kaybolmaz.

Çünkü seher vaktinde ayağa kalkmayı başaran bir talebe, yalnızca ilme değil, Allah'a da yöneldiğinin farkındadır.

İşte bu yöneliş, bütün gününü aydınlatan, kalbini koruyan, ilminde bereket açan bir kapıdır.

Ayrıca sessizlik ve dikkatin en yoğun olduğu andır. Ezber, tekrar, kısa not gözden geçirme için en verimli vakitlerden biridir.

Özellikle zorlandığın metinleri seher vaktinde tekrar edersen zihninde daha iyi yer ettiğini fark edersin.

Talebe İçin Günün Fıkhı

1.Sabahın Bereketinden Faydalanan

Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Ümmetimin sabah vaktine bereket verilmiştir." (Tirmizi)

Sabah namazının ardından yatağa dönme! Biraz Kuran oku veya ezber yap. Ardından da biraz ders tekrarı... Unutma ki sabah saatlerinde zihnin berraktır, ezberin kuvvetlidir. Bu saatlerde yapılan bir saatlik çalışma, diğer vakitlerdeki birkaç saate bedeldir.

2.Gündüz: İlmin Yoğunlaştığı Zaman

Ders saatlerinde not al, anlamadığını anında sor. Dersi sadece dinleme değil alma ve anlamlandırma gayretinde ol. Öğle sonrası yeni öğrendiğin bilgileri pekiştir. Gün içinde telefon ve sosyal medya gibi oyalayıcı şeyleri en aza indir. Her 5 dakikalık bir bakış zihni dağıtır ve ilmin bereketini azaltır.

3.İkinci-Akşam Arası: Orta Hafiflik

Bu saatlerde zihnin biraz yavaşlayabilir. O yüzden bu vakit, tekrar ya da hafif okumalar için uygundur. Yani ezber tazelemek için güzel bir vakittir.

¹ (Buhârî, Teheccüd 14; Müslim, Salâtü'l-Müsâfirin 168.)

4.Akşam-Yatsı Arası: Derinlik Zamanı

Ağır metinleri gözden geçirmek ve üzerine yoğunlaşmak için bu vakit idealdir. Ayrıca 15-20 dakikalık bir tefekkür ile de kalbini dinleyebilir ve gününü değerlendirebilirsin.

5.İlimle Aydınlanan Gece

Gecenin bir kısmını ilimle geçirmeye çalış. Her gece değilse bile haftada birkaç gece. Çünkü sessizlik artar dikkat berraklaşır ve zihnin daha derin işler. Bu saatlerde öğrenilen bilgi akla ve kalbe daha çabuk yerleşir.

Sen uykunun değil uyanıklığın adamı ol. Çünkü senin gecen gündüzünden bereketlidir.

Başkaları uyurken sen çalışırsın. Çünkü senin çaban rızayadır.

Her nimet bir emanet, her emanet bir imtihandır. Vakit de bu nimetlerin en kıymetlisi, en hızlı tükenenidir. Hele ilim talebesi için vakit; sadece saatlerle değil, gayretle, hedefle ve sabırla ölçülür.

Selam ve Dua ile...

Namazın Değerini Bilelim

Muhammed Fırat

الدِّينُ النَّصِيحَةُ
Nasihatimiz Var

تَقْوَا
Takva

Haziran 2025
54. Sayı

takvadergisi.org

Hamd Allah'a mahsustur. O ki mümin kullarına, onları kendisini bilmeye ileterek lütufta bulunmuş, onların göğüslerini kendisine iman etmeye ve kendisini rabliğinde birlemeye açmış, kendisinin dışındaki bütün mabutları onların göğüslerinden çıkarmıştır. O -celle senâuhû- farzlarını onlara farz kılmıştır. Allah'a iman eden kimseler üzerinde imandan ve Onun rabliğine boyun eğmekten daha büyük bir nimet yoktur. Bundan sonra ise Onun kullarına farz kıldığı namaz nimeti gelmektedir. Ki O namazı, celâline boyun eğilmesi, azameti karşısında derinden saygı duyulması ve büyüklüğü karşısında alçalışması için farz kılmıştır. Öyleyse kardeşim;

Namazın değerini bilelim!

Çünkü Allah (celle celaluhu) tevhidinden, peygamberlerinin ve kendisinin katından getirdiklerinin doğrulanmasından sonra namazdan önce hiçbir farzı emretmemiştir. Allah (celle celaluhu), namazı hem onlara hem de Muhammed (sav)'in gönderilmesinden önceki peygamberlere ve ümmetlere emrettiğini bildirmiştir.

"Ehli kitaptan olan kâfirler ve müşrikler kendilerine apaçık bir delil gelmedikçe bulundukları durumdan ayrılacak değillerdi. Bu beyyine; Allah tarafından gönderilen, içerisinde dosdoğru hükümler barındıran tertemiz sayfaları okuyan bir peygamberdir. Kendilerine kitap verilenler ancak kendilerine apaçık bir delilin gelmesinden sonra ayrılığa düştüler. Hâlbuki onlar ancak ibadeti Allah'a has kılarak ve hanifler olarak Ona ibadet etmekle, namazı kılmakla ve zekâtı vermekle emrolunmuşlardı. İşte dosdoğru din budur." (Beyyine, 1-5)

Görüldüğü gibi Allah Teâlâ, ibadeti Allah'a has kılmaktan sonra ilk farz olarak namazı zikretmiştir.

Enes b. Mâlik'ten rivayet edildiğine göre Nebî (sav) şöyle buyurmuştur: "Kim dünyadan ibadeti Allah'a has kılmış, yalnız Allah'a ibadet edip Ona bir şeyi ortak koşmamış, namazı kılmış ve zekâtı vermiş olduğu halde ayrılırsa, Allah'ın kendisinden razı olduğu bir halde ayrılmış olur."¹

İşte bu Allah'ın dinidir. Bu dini peygamberler getirmiş, bidatlerin çoğalmasından ve farklı görüşlerin ortaya çıkmasından önce Rablerinden alıp insanlara tebliğ etmişlerdir. Bunu, Allah'ın kitabındaki şu ayet doğrulamaktadır:

"Eğer tevbe ederler, namazı kılarlar ve zekâtı verirlerse yollarını açın." (Tevbe, 5)

Eğer tevbe ederlerse yani putları ve onlara ibadet etmeyi bırakırlarsa, namazı kılarlarsa ve zekâtı verirlerse yollarını açın.

Allah Teâlâ başka bir ayette de şöyle buyurmuştur: **"Eğer tevbe ederler, namazı kılarlar ve zekâtı verirlerse artık onlar din kardeşlerinizdir."** (Tevbe, 11)

Namazın değerini bilelim!

Çünkü Allah (celle celaluhu) namazı bütün peygamberlere farz kılmış, ayrıca onların namaza ne kadar değer verdiklerini bize bildirmiştir.

Örneğin; Allah (ac) Musa (as)'ı onunla gizlice konuşmak için kendisine yaklaştırmış, onunla gerçekten konuşmuş, ona kendisine ibadetten sonra farz kıldığı ilk şey namaz olmuştur. Ona namazdan başka bir farz bildirmemiştir. O (ac) Musa (as)'a kendisiyle onun arasında bir tercüman olmadığı halde kelimeleriyle hitap ederek şöyle buyurmuştur:

"Şimdi (sana) vahyedilene kulak ver. Şüphesiz Ben, evet Ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. Öyleyse Bana ibadet et ve Beni anmak için namaz kıl." (Tâhâ, 13)

¹ (İbn Mâce, 1/27)

Ayrıca Allah Teâlâ İsâ (as)'ın beşikte bir çocukken şöyle dediğini aktarmıştır:

"Şüphesiz ben Allah'ın kuluyum. Bana Kitab'ı verdi ve beni peygamber yaptı. Nerede olursam olayım beni mübarek kıldı. Bana hayatta olduğum sürece namazı ve zekâtı emretti." (Meryem, 31)

Rabbimiz Teâlâ, halîli İbrahim (as)'ın, İsmail'i hiç kimsenin bulunmadığı bir vadiye götürüp oraya yerleştirdikten sonra Rabbine şöyle yakardığını nakletmiştir:

"Rabbimiz, ben zürriyetimden bir kısmını ekin bitmeyen bir vâdiye, Senin haram kılınmış evinin yanına yerleştirdim. Rabbimiz, namazı kılsınlar diye böyle yaptım." (İbrâhîm, 37)

O, namazdan başka bir ameli söz konusu etmemiştir. Bu namazdan daha faziletli bir amelin ya da namazla aynı fazilette bir amelin bulunmadığını göstermektedir.

Namazın değerini bilelim!

Çünkü Allah Teâlâ namazı zâyî eden, onu önemsemeyip vaktinin dışında kılan ve onunla gösteriş yapan kimseleri azap ile tehdit etmiştir.

"Sonra onlardan sonra namazı zayi eden ve arzularına uyan bir nesil geldi. Onlar Ğayy'ı boylayacaklardır." (Meryem, 59)

Ömer b. Abdülaziz Mısır'a bir adam gönderdi ve ona dedi ki: "Bugün Cuma günüdür. Namaz kılasıya kadar burada dur. (Yola çıkma.) Biz seni müslümanların acele görülmesi gereken bir işi için görevlendirdik. Fakat seni görevlendirmemiz namazı vaktinden sonraya geciktirmene sebep olmasın. Böyle yaptığın takdirde namazı kılsın ama aynı zamanda 'Namazı zayi ettiler ve arzularına uydular' ayetinin kapsamına girersin. Zira onların namazı zâyî etmeleri namazı terk etmeleri değildi. Onlar namazı vaktinden sonraya bırakmışlardı."²

Namazın değerini bilelim!

Çünkü Allah Teâlâ, kâfirlerin cehennem girdikten sonra kendilerine **"Sizi Sekar'a ne getirdi?"** diye sorulacağını, onların da **"Biz namaz kılanlardan değildik" diye cevap vereceklerini bildirmiştir.** (Müddessir, 42)

Evet, onlar kendisi sebebiyle azaba uğratıldıkları hiçbir ameli namazı terklerinden önce söylememişlerdir.

Allah Teâlâ namazı terk eden kimseye ağır tehditler yöneltilmiş ve bu tehditleri nebisinin diliyle tekid etmiştir: Nebî (sav) namazı terk eden kimsenin namazı terk etmesi sebebiyle iman dairesinin dışına çıkacağını söylemiştir. Namaz dışında kulların işlediği hiçbir farzı küfür ile iman arasında bir alamet kılmamıştır. O (sav) şöyle buyurmuştur: "Kişi için küfür ve iman arasında ancak namazın terki vardır."

Görüldüğü gibi O namazın tevhidin direği olduğunu bildirmiş, tevhidi terk eden tekfir ettiği gibi namazı terk eden de tekfir etmiştir.

Yine O, (kendisine) iman üzere söz veren kimselerden namazı terk edenleri iman dairesinin dışına çıkarmıştır. Şöyle buyurmuştur: "Onlarla bizim aramızdaki söz namazdır. Onu terk eden kâfir olur."

Âlimler her ne kadar namazı terk eden kimsenin tekfiri konusunda ihtilaf etmiş olsalar da bu kimsenin tekfir edildiği rivayetinin sabit olduğu konusunda görüş birliği etmişlerdir.

Ayrıca namazın terki sebebiyle kişiye cehennem vacip olmuş, namazı kılan kimseye ise mağfiret ve rahmet vacip kılınmıştır.

² (Tefsîr'u't Taberî, 16/74)

Abdullah b. Amr'dan rivayet edildiğine göre Nebî (sav) şöyle buyurmuştur: "Kim namazını aksatmadan kılsa namaz onun için bir nur, açık bir delil ve kıyamet gününde ateşten kurtuluş olur. Kim de onu devamlı kılmazsa, onun için bir nur, açık bir delil ve kıyamet gününde ateşten kurtuluş olmaz. O kimse kıyamet gününde Kârûn, Hâmân ve Ubeyy b. Halef ile beraber olur."³

Namazın değerini bilelim!

Allah Teâlâ mümin kullarını övdüğü zaman onları bütün amellerden önce namaz kılmaları sebebiyle övmüştür.

Allah Teâlâ müminlerin özelliklerini Bakara Suresi'nin baş tarafında zikretmiş, şöyle buyurmuştur:

"Elif-Lâm-Mîm. İşte Kitap! Hiçbir şüphe yoktur onda! Hidayettir müttakîlere. Onlar ki gayba iman ederler, namazı kılarlar..." (Bakara, 1-3) Görüldüğü gibi O, gayba imandan sonra namazdan önce hiçbir farzı zikretmemiştir.

"Gerçekten müminler kurtuluşa ermişlerdir. Ki onlar namazlarında derin saygı içindedirler." (Müminun, 1-2)

Allah Teâlâ onları övmeye namazlarında derin saygı içinde olduklarını zikrederek başlamış, sonra kendisine yaklaşmak için namazın ne kadar değerli bir ibadet olduğunu vurgulamak için ve namazı aksatmadan ikame edenlere büyük mükâfatlar ve ahiret nimetleri hazırlamış olduğu için onu pasajın sonunda bir daha zikretmiş, şöyle buyurmuştur:

"Yine onlar namazlarını aksatmadan kılarlar. İşte onlar varis olanların, Firdevs'e varis olanların ta kendileridir. Onlar orada ebedi kalacaklardır." (Müminun, 9-11)

Namazın değerini bilelim!

Çünkü Allah Teâlâ İslam'ın amellerinden hiçbir ameli ayrıca zikredip de onun günahlara kefarete olduğunu ve günahkârları temizlediğini söylememiştir. Fakat özel olarak namazın günahlara kefarete olduğunu bildirmiş, şöyle buyurmuştur:

"Şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir." (Hûd, 114) Gelen haberler bu ayetin beş vakit namaz hakkında nâzil olduğunu göstermektedir:

Bir adam Nebî (sav)'in yanına geldi ve dedi ki: "Ey Allah'ın Resulü! Ben Medine'nin uzak bir yerinde bir kadından yararlandım. Ona dokunmadan (zina etmeden) ondan istifade ettim. İşte şimdi buradayım. Dilediğin hükmü ver." Bunun üzerine Ömer ona "Allah senin kusurunu örtmüş, keşke sen de kusurunu örtseydin" dedi. Nebî (sav) ise ona bir cevap vermedi. Bunun üzerine adam kalkıp oradan ayrıldı. Sonra Nebî (sav) onun arkasından bir adam gönderdi ve onu çağırdı. Ona şu ayeti okudu: **"Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın kısımlarında namaz kıl. Şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir. Bu öğüt alacaklar için bir öğüttür."** (Hûd, 114)

Adam "Ey Allah'ın Nebisi, bu bana özel midir?" diye sordu. Nebî (sav) de "Hayır, bütün insanlar içindir." buyurdu.⁴

Nebî (sav) şöyle buyurmuştur:

"Beş vakit namaz ve diğer Cuma'ya kadar Cuma namazı, büyük günahlardan sakınıldığı takdirde aralarında işlenen günahlara kefarettir."

Nebî (sav) şöyle buyurmuştur: "Beş vakit namaz birinizin kapısının önünden akıp giden, içerisinde her gün beş kez yıkandığı bir nehre benzer. Bu onun kirden ne bırakır ki?"

³ (ed-Dârimî, 2/301; Ahmed, 2/169)

⁴ (Müslim, 4/2116-2117; Ebû Dâvûd, 4/611-612; et-Tirmizî, 5/289)

Ebû Hureyre'den rivayet edildiğine göre Nebî (sav) şöyle buyurmuştur: "Kişi güzelce abdest alır, sonra namaz dışında hiçbir amacı olmadan mescide gelirse, attığı her adımda mutlaka bir derece yükseltilir ve bir günahı silinir. Melekler sizden birine namaz kıldığı yerde bulunduğu müddetçe, içinden bir şey geçirmediği ve birini rahatsız etmediği 'Allahım ona salât et, Allahım ona salât et, Allahım ona merhamet et' diye dua ederler."

Öyleyse kardeşim! Namazın değerini bilelim, onu zayi etmeyelim, onda gaflete düşmeyelim ve ona gereken özeni göstereyim ki azaptan kurtulup rahmete ulaşalım...

Giyilebilir Teknolojiler

Burak Eryılmaz

Bu yazımızda son yıllarda gelişen giyilebilir teknolojilerden bahsedeceğiz. Giyilebilir teknolojiler, günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelen bir alan haline geldi. Akıllı saatler, fitness takip cihazları, artırılmış gerçeklik gözlükleri ve hatta deri altına yerleştirilebilen biyoçipler, modern dünyada sağlık, güvenlik ve iletişim alanlarında çığır açıyor.

Giyilebilir teknolojilerin en popüler kategorilerinden biri akıllı saatler ve fitness takip cihazlarıdır. Apple Watch, Samsung Galaxy Watch ve Fitbit gibi ürünler, sağlık takibi ve günlük yaşam yönetimi konusunda büyük kolaylıklar sağlıyor.

Bu cihazların sunduğu bazı önemli özellikler:

- Kalp ritmi ölçümü
- Uyku takibi
- Günlük adım ve egzersiz kontrolü
- Kan oksijen seviyesi ölçümü
- Acil durumlarda otomatik yardım çağırma

Giyilebilir teknolojilerin sağlık alanındaki etkisi, sadece bireysel kullanıcılar için değil, tıp dünyasında da büyük gelişmelere yol açıyor. Örneğin, bazı akıllı saatler, kullanıcıların atriyal fibrilasyon gibi kalp rahatsızlıklarını tespit etmesine yardımcı olabiliyor.

Google Glass, Microsoft HoloLens ve Magic Leap gibi artırılmış gerçeklik gözlükleri, bilgiye erişim şeklini tamamen değiştiriyor. Eğitim, mühendislik ve tıp gibi birçok sektörde kullanımı artan bu cihazlar, insanların çalışma yöntemlerini daha interaktif hale getiriyor.

Cerrahlar, artırılmış gerçeklik sayesinde hastaların iç organlarını detaylı şekilde inceleyebilir.

3D modeller ile sanal projeleri incelemek ve hataları önceden tespit etmek mümkün.

Artırılmış gerçeklik ile dersler daha interaktif hale getirilebilir.

Biyoçipler, giyilebilir teknolojilerin en ileri noktalarından biri olarak kabul edilir. Deri altına yerleştirilebilen bu mikroçipler, kimlik doğrulama, sağlık takibi ve ödeme işlemleri gibi birçok alanda kullanılabilir.

Kan şekeri, tansiyon ve vücut sıcaklığı gibi değerleri anlık olarak ölçerek hastalıkların erken teşhis edilmesini sağlar.

Fiziksel anahtar veya şifre kullanmadan, yalnızca biyoçip ile kimlik doğrulaması yapmak mümkün.

Ancak bu teknolojinin etik yönü oldukça tartışmalı. Verilerin nasıl saklanacağı, bireysel gizliliğin korunup korunmayacağı ve bu çiplerin ne kadar güvenli olacağı halen büyük soru işaretleri taşıyor.

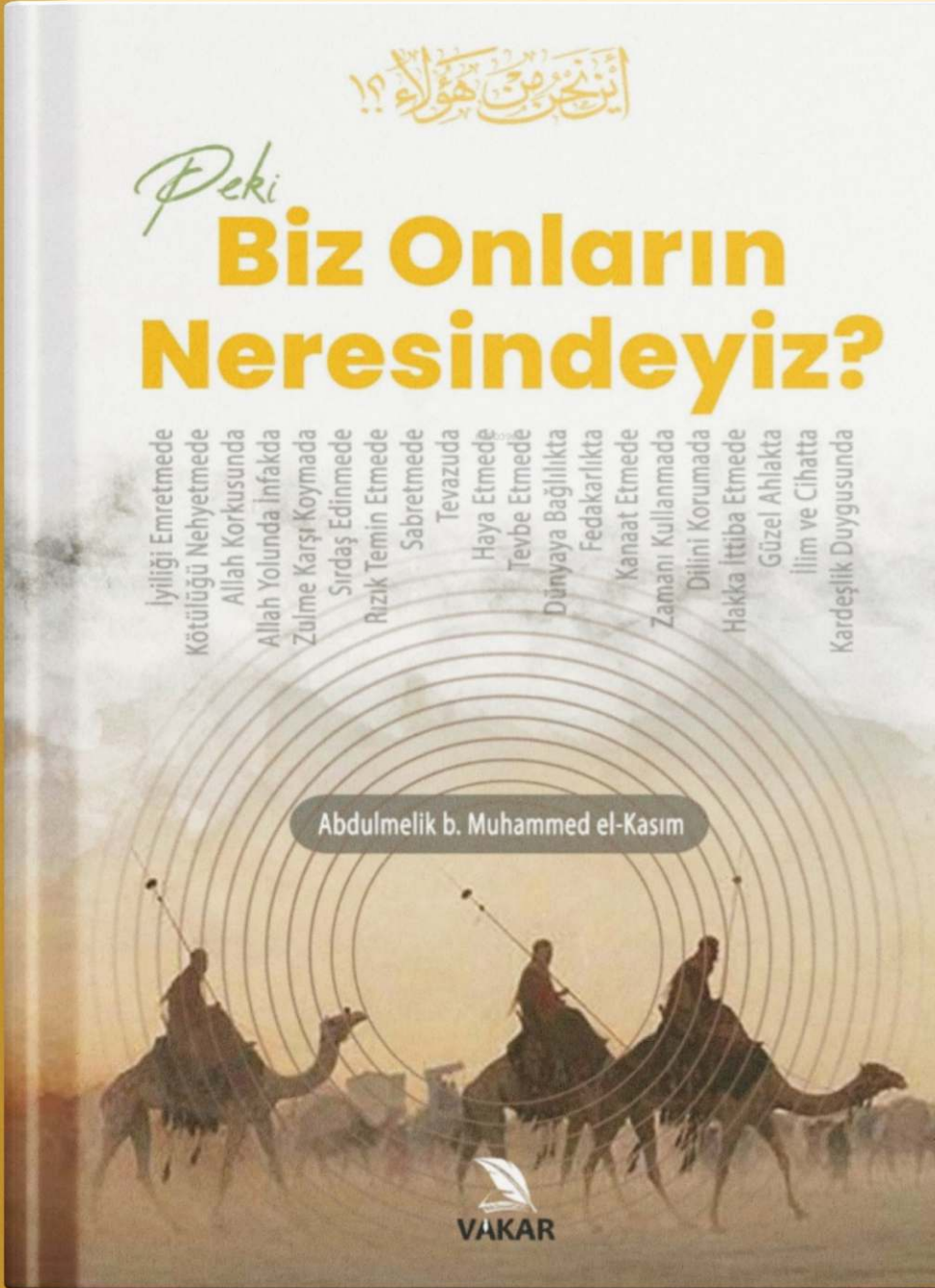
Yakın gelecekte, giyilebilir cihazların daha da gelişerek hayatımızı kolaylaştırması bekleniyor. Beyin-bilgisayar arayüzleri, vücuda yerleştirilen nanosensörler ve artırılmış gerçeklik kombinasyonları sayesinde, insanlar ile makineler arasındaki etkileşim çok daha ileri seviyelere ulaşacak.

Ancak bu teknolojilerin gelişimi, veri güvenliği, etik sorunlar ve insan hakları açısından dikkatle yönetilmeli. Giyilebilir teknolojiler, bizlere büyük fırsatlar sunduğu kadar ciddi riskler de barındırıyor.

Giyilebilir teknolojiler, sağlık, iletişim ve güvenlik başta olmak üzere birçok alanda gelişmeye devam ediyor. Akıllı saatlerden biyoçiplere kadar uzanan bu gelişmeler, hayatımızı daha bağlantılı ve verimli hale getiriyor. Ancak bu gelişmeleri bilinçli ve etik çerçevede değerlendirmek, gelecekte daha güvenli bir dijital dünya oluşturmak için büyük önem taşıyor.

PEKİ BİZ ONLARIN NERESİNDEYİZ?"

Abdumelik b. Muhammed el-Kasım

Salihlerin hayatından muhteşem örnekler barındıran harika bir kitap....

Aşağıda yazılan konularda seletin durumu ve bizim durumumuz ele alınmış...

1. İyiliği Emretmede
2. Kötülüğü Nehyetmede
3. Allah korkusunda
4. Allah Yolunda İnfakta
5. Zalime Karşı Koymada
6. Sırdaş Edinmede
7. Rızık Temin Etmede
8. Sabretmede
9. Tevazuda
10. Haya Etmede
11. Tevbe Etmede
12. Dünyaya Bağlılıkta
13. Fedakarlıkta
14. Kanaat Etmede
15. Zamanı Kullanmada
16. Dilini Korumada
17. Hakka İttiba Etmede
18. Güzel Ahlakta
19. İlim Ve Cihatta
20. Kardeşlik Duygusunda

Kitapta selef-i salihinin ibadet şekli ve zahidane yaşamları anlatılmış ve onlar ile bizim aramızdaki farkın ne kadar büyük olduğu ve bu durumun mukayesesi ortaya koymaya çalışılmış. Ayrıca onların ahiret saadetini elde etmek için birbirleriyle nasıl yarıştıkları gözler önüne serilmiş. Sonuç olarak güzel bir çalışma ortaya çıkmış.

